عصر ارتباط

شـــنبه ۳۰ بهمن ۱۴۰۰ ■ ســـال هجدهم ■ شـــماره ۱۰۱۸ ■ ۸صفحـــه ■ ۴۰۰۰ تومان

WWW.ASREERTEBAT.COM ■ Sat. 19 February 2022 ■ Vol.18 ■ No.1018

در میزگرد آنلاین با حضور مدیران فناوری بانکی و نئوبانک مطرح شد

بانک‌ها با اشتراک دیتای مشتریان‌شان مشکل احراز هویت حضوری را حل کنند

۴

۱۰ مزیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی

توسعه حرفه‌ای(PD) آنلاین، برای مربیان سال‌های اولیه کودکی مهم است. اینکه چگونه فناوری را در کلاس‌های درس دوران کودکی ادغام کنیم، مهم است. مزایای زیر، نه تنها استفاده از فناوری در کلاس‌های درسی و توسعه سال‌های اولیه کودکی را افزایش می‌دهد، بلکه کودکان خردسال را نیز برای استفاده از فناوری در برنامه درســـی ابتدایی آماده می‌کند. امروزه، آموزش پیش‌دبستانی به این معناست. اســـتفاده از فناوری‌های خاص در محیط یادگیری اولیه دوران کودکی و برنامه‌ریزی موثر برای استفاده از آن، هم برای کودکان و هم برای معلمان، مزایای واقعی دارد. در این مطلب، برای توسعه حرفه‌ای آنلاین ویژه مربیان دوران اولیه کودکی، بر ابزارهای ICT در اوایل کودکی تمرکز می‌کنیم که شما به عنوان یک معلم می‌توانید آنها را با موفقیت، در آموزش رشد دوران کودکی ادغام کنید. به عنوان مثال، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مراقبت از کودکان و آموزش مانند کامپیوتر، لپ‌تاپ، دوربین‌های دیجیتال و غیره. در زیر، ۱۰ مزیت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی ارایه شده است. کودکان خردسال از قبل در معرض ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات هستند...

۶

حاکمیت داده در کشور قانونمند می‌شود؟

لایحه «حفاظت از داده‌های شـــخصی» با هدف اتخاذ راهکارهای قانونی در حفظ حریم خصوصی کاربران، بار دیگر در جریان تصویب در دولت قـــرار گرفت تا با ارایه به مجلس، نظام حاکمیت داده در کشور قانونمند شود...

۷

خطرات فناوری 5G که هواپیماها را تهدید می‌کند

۸

از سوی دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات

ماموریت‌های جدید دولت برای اقتصاد دیجیتال تشریح شد

دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات با تشریح ماموریت‌های مدنظر برای کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال گفت: در این کارگروه رویکرد حمایتی برای توسعه اقتصاد پلتفرمی و محتوای دیجیتال دنبال می‌شود. هیات وزیران در هشتم دی ماه امسال در راستای تصمیم دولت مبنی بر تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال با هدف راهبری و هماهنگی توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، با تشکیل این کارگروه مرکب از وزرای ارتباطات، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاون علمی و فناوری رییس جمهور و رییس کل بانک مرکزی موافقت کرد. تشکیل کارگروه ویژه توسعه اقتصاد دیجیتال با پیگیری عیسی زارع‌پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات صورت گرفته است. هفته گذشته نخستین جلسه این کارگروه به ریاست وزیر ارتباطات برگزار شـــد و در آن آیین‌نامه داخلی کارگروه به‌منظور اســـتفاده حداکثری از ظرفیت‌های بالقوه دستگاه‌های اجرایی به تصویب رسید...

۲

فَدَکت و دیفای فناوری تامین مالی نامتمرکز

فَدَکت، مختصر شده عبارت «فناوری دفتر کل توزیع شده» است که زیرساخت بیت‌کوین، اتریوم و رمزارزهای مشابه است. یکی از جدیدترین نوآوری‌های فَدَکت، «دیفای» یا خدمات «مالیه نامتمرکز» برای سرمایه‌گذاری و تامین مالی مورد نیاز در تراکنش‌های رمزارزی است که در این یادداشت به خدمات، مصداق، کاربرد، مزیت، عیب و رگولاتوری آن اشاره می‌شود. معادل اصطلاح «مالیه نامتمرکز» در زبان انگلیسی: Decentralized Finance است که معمولا با اختصار DeFi (و تلفظ «دیفای») شناخته شده و بیان می‌شود. نام دیگر دیفای، مالیه باز (Open Finance) است. ما نیز اگر بخواهیم اصطلاح «مالیه نامتمرکز» را به زبان فارسی به اختصار بیان کنیم، می‌توانیم نووازه «مالنا» معادل DeFi را از ترکیب هجاهای آغازین «مالیه» (مال) و «نامتمرکز» (نا)، برسازیم و به خدمت بگیریم. «مالنا» (DeFi) تجربه جدیدی در بازارهای مالی رمزارزی است. تنها بازارهای مالی که تا پیش از راه‌اندازی پلتفرم‌های دیفای (یا «مالنا») شناخته شده بودند همان‌هایی هستند که توسط یک مرکزیت واحد، ایجاد و مدیریت می‌شود؛ یعنی توسط بانک مرکزی! جدیدترین نوآوری بانک مرکزی ایران، سوپرمارکت‌های مالی است که در کنار نهادهای سنتی مثل بانک ملی، بانک‌های تجاری و موسسه‌های اعتباری در بازارهای مالی کشور تازه فعالیت خود را شروع کرده‌اند...

۳

خبر

مرکز افتا ریاست جمهوری خبر داد

مهاجمان سایبری در راه تسلط بر ویندوز

مرکز مدیریت راهبردی افتا ریاست جمهوری اعلام کرد: وجود ضعفی امنیتی در ویندوز، به مهاجمان سایبری دسترسی ادمین می‌دهد تا آنان بتوانند دستگاه کاربران را آلوده کنند.

به گزارش مرکز مدیریت راهبردی افتا (امنیت فضای تبادل اطلاعات)، مهاجمان با دسترسی محدود از طریق سوءاستفاده از این ضعف امنیتی می‌توانند به‌راحتی در یک دستگاه آسیب‌پذیر، مجوز و دسترسی‌های خود را برای گسترش آلودگی در شبکه، ایجاد کاربران جدید ادمین و اجرای فرمان‌های خاص افزایش دهند.

این آسیب‌پذیری با کد شناسایی CVE-202221882 سیستم‌عامل ویندوز ۱۰، نسخه ۱۹۰۹ و بالاتر، سیستم‌عامل ویندوز ۱۱ و سیستم‌عامل Windows سرور ۲۰۱۹ و بالاتر را قبل از اصلاحیه‌های امنیتی ماه گذشته مایکروسافت (ژانویه ۲۰۲۲) تحت تاثیر قرار می‌دهد.

آژانس دولتی «امنیت سایبری و امنیت زیرساخت آمریکا» (Cybersecurity & Infrastructure Security Agency یا به اختصار CISA) با انتشار هشداری به مراکز تحت پوشش خود، نصب اصلاحیه برای ترمیم آسیب‌پذیری CVE-202221882 را در مدت دو هفته الزامی کرده است.

بسیاری از مدیران شبکه به‌دلیل اشکالات متعددی که پس از نصب اصلاحیه‌های ژانویه ۲۰۲۲ گزارش شده، از اعمال این اصلاحیه‌ها خودداری کرده‌اند. کارشناسان مرکز مدیریت راهبردی افتا می‌گویند: عدم اعمال اصلاحیه‌های ژانویه ۲۰۲۲ موجب می‌شود که سیستم‌ها در شبکه محافظت نشوند و در برابر ضعف‌های امنیتی و تهدیدات سایبری از جمله تهدیدات مستمر و پیشرفته آسیب‌پذیر باشند.

اطلاعات تخصصی و فنی، اشکالات گزارش شده در پایگاه اینترنتی مرکز مدیریت راهبردی افتا منتشر شده است.

مدیرعامل مخابرات ایران تاکید کرد

عزم ملی برای توسعه دسترسی مبتنی بر فیبر نوری

مدیرعامل شرکت مخابرات ایران گفت: برای تحقق برنامه‌های اعلام شده حوزه ارتباطی کشور و راه‌اندازی ۲۰ میلیون اینترنت پرسرعت بر بستر فیبر نوری، مطابق با برنامه وزارت ارتباطات نیاز به هم‌افزایی و عزم ملی در حوزه ارتباطات داریم.

به گزارش شرکت مخابرات ایران، «مجید سلطانی» افزود: توسعه دسترسی پرسرعت در بخش اینترنت ثابت، نیاز امروز کشور است که دولت سیزدهم و وزارت ارتباطات نیز به درستی بر اهمیت توسعه آن صحه گذاشته است.

وی با بیان اینکه مولفه اصلی تولید ثروت و قدرت در بخش ارتباطات و زیرساخت‌ها از بستر مخابرات عبور می‌کند، خاطرنشان کرد: نیاز است با اتکا به توان دانش متخصصان بومی، زمینه ارتقای سیستم‌های مخابراتی برای پوشش بهتر و سرعت امن داده‌ها و دیتا و پایداری شبکه را ایجاد کنیم.

سلطانی با بیان اینکه لازمه رسیدن به این مراحل، توسعه دسترسی مبتنی بر فیبر نوری برای همه مشتریان و در سراسر کشور است، گفت: ارایه خدماتی که منجر به رضایت مشتریان می‌شود برای ما مهم است. با ایجاد کارگروه‌هایی در شرکت مخابرات ایران، شاخص‌های کیفی شبکه را بررسی و پایش می‌کنیم.

وی ادامه‌داد: در بخش ارایه خدمات اینترنت باند پهن، سهم بازار مخابرات از مشتریان باند پهن حدود ۵۵ درصد است و علاوه بر آن، شرکت مخابرات تا روستاهای دور افتاده کشور خدمت‌رسانی و ارتباط گسترده‌ای دارد و همکاران ما در همه استان‌ها، شهرها و روستاها با تلاش شبانه‌روزی این شبکه را سرپا نگه داشته‌اند.

مدیرعامل شرکت مخابرات ایران با تشریح آمادگی همه‌جانبه مجموعه مخابرات به‌منظور توسعه دسترسی مبتنی بر فیبر نوری در سراسر کشور، اعلام کرد: برای تحقق برنامه‌های اعلام شده حوزه ارتباطی کشور و راه‌اندازی ۲۰ میلیون اینترنت پُرسرعت بر بستر فیبر نوری، مطابق با برنامه وزارت ارتباطات نیاز به هم‌افزایی و عزم ملی در حوزه ارتباطات است.

وی خاطرنشان کرد: با برنامه‌ریزی‌های انجام شده و حمایت‌های لازم در سال ۱۴۰۱ توسعه دسترسی فیبر نوری را در سراسر کشور به عنوان یک پروژه ملی، با توان بیشتری جلو خواهیم برد که در این مسیر با توجه به تغییر سیاست‌های بالادستی و حمایت منطقی وزارت ارتباطات در دولت فعلی از مجموعه مخابراتی کشور، بسیاری از مشکلات به جامانده از گذشته، در حال رفع بوده و آینده حوزه مخابرات در همه بخش‌ها و به‌ویژه دسترسی پرسرعت به اینترنت ثابت بسیار روشن است.

از سوی دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات

ماموریت‌های جدید دولت برای اقتصاد دیجیتال تشریح شد

دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات با تشریح ماموریت‌های مدنظر برای کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال گفت: در این کارگروه رویکرد حمایتی برای توسعه اقتصاد پلتفرمی و محتوای دیجیتال دنبال می‌شود.

هیات وزیران در هشتم دی ماه امسال در راستای تصمیم دولت مبنی بر تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال با هدف راهبری و هماهنگی توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، با تشکیل این کارگروه مرکب از وزرای ارتباطات، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاون علمی و فناوری رییس جمهور و رییس کل بانک مرکزی موافقت کرد.

تشکیل کارگروه ویژه توسعه اقتصاد دیجیتال با پیگیری عیسی زارع‌پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات صورت گرفته است. هفته گذشته نخستین جلسه این کارگروه به ریاست وزیر ارتباطات برگزار شد و در آن آیین‌نامه داخلی کارگروه به‌منظور استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بالقوه دستگاه‌های اجرایی به تصویب رسید. رضا باقری اصل، دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، به تشریح ماموریت‌ها و مزایای تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال پرداخت و اظهار داشت: یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین حوزه‌های کاربری فضای مجازی و فناوری اطلاعات و ارتباطات، حوزه اقتصاد است و این حوزه به واسطه اینکه سهم عمده‌ای از فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مردم را شامل می‌شود، توانسته با بهره‌گیری از ICT، اقتصاد نوینی را ایجاد کند که در دنیا با نام‌گذاری‌های مختلفی از جمله اقتصاد هوشمند، اقتصاد دیجیتال و یا اقتصاد نوین شناخته می‌شود.

نحوه به‌کارگیری فناوری‌های دیجیتال در اقتصاد

وی با اشاره به اینکه منظور از اقتصاد دیجیتال، نحوه به‌کارگیری فناوری‌های دیجیتال در اقتصاد است، ادامه داد: در تبیین مفهومی این موضوع، سه لایه در نظر گرفته شده که یکی از آنها، هسته مرکزی است که مربوط به بخش زیرساختی و بخش دیجیتال یا همان ICT می‌شود و خدمات حوزه فناوری اطلاعات از مرکز داده و سرویس‌های کاملا دیجیتالی مثل موتورهای جست‌وجو و شبکه‌های اجتماعی را در برمی‌گیرد.

باقری اصل افزود: یکی دیگر از این لایه‌ها مربوط به «خدمات دیجیتالی شده» و «اقتصاد پلتفرمی» می‌شود و ما به نوعی شاهد اقتصاد اشتراکی هستیم. مانند آن اتفاقی که در حوزه سرویس‌های اشتراکی مثل سرویس‌های خودروی اینترنتی در کشور خودمان رخ داده است. لایه سوم در مفهوم اقتصاد دیجیتال، بعد وسیع‌تری دارد و مربوط به «اقتصاد دیجیتالی شده» می‌شود. در این لایه اتفاقات مهمی در حوزه کشاورزی هوشمند، اقتصاد الگوریتمی و توسعه صنعت هوشمند رقم می‌خورد.

دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات گفت: بنابراین ما وقتی از اقتصاد دیجیتال صحبت می‌کنیم هر سه لایه را در نظر می‌گیریم و معتقدیم که این لایه‌ها کمک‌کننده همدیگر هستند و طبیعتا نمی‌توانند باهم تعامل نداشته باشند. وی با اشاره به اینکه تعریف اقتصاد دیجیتالی بسیار وسیع‌تر از تعریف تجارت الکترونیکی است، ادامه داد: تجارت الکترونیکی در لایه‌های «اقتصاد دیجیتال» و «اقتصاد دیجیتالی شده»، کارکردهایی دارد اما بسیاری از خدمات و نوآوری‌هایی که مفهوم اقتصاد اشتراکی ایجاد کرده است، در قالب‌های قدیم تجارت الکترونیکی جای نمی‌گیرد. بر این اساس ما نیازمند طرح تحول یا نیازمند یک ساختارشکنی نسبت به حوزه‌های سنتی هستیم و این موضوع با اقتصاد دیجیتالی شده، رقم می‌خورد.

باقری اصل گفت: در کنار آن، موضوعات دیگری نیز در زمینه اقتصاد دیجیتال وجود دارد؛ در اقتصاد دیجیتالی، شکل‌گیری کسب و کار و مشارکت ذی‌نفعان یا مشتریان خیلی بالاتر است. از سوی دیگر هزینه‌های جست‌وجوی یافتن محصول، پایین‌تر می‌آید و هزینه مبادله کمتر می‌شود. شفافیت و قابل ارزیابی بودن با اطلاعات مشتریان اتفاق می‌افتد و رفتار مشتری نیز بر اساس حجم بالای اطلاعات، قابلیت سنجش پیدا می‌کند.

تحولاتی که با اقتصاد دیجیتال همراه می‌شود

وی افزود: با شکل‌گیری اقتصاد دیجیتال به نظر می‌رسد که ارتباط بین مشتریان و شرکت‌ها یا کسب و کارها به نوع دیگری از بلوغ می‌رسد که این سطح از بلوغ، ناشی از به کارگیری داده‌های حجیم و مدیریت و استفاده از سیستم‌های سنجش اعتماد و اعتبار است. این‌ها تحولاتی است که با اقتصاد دیجیتالی همراه است و ما ناگزیریم که از این تحولات استقبال کنیم.

دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات با اشاره به نقش وزارت ارتباطات در شکل‌گیری اقتصاد دیجیتالی در کشور به واسطه اینکه یکی از این لایه‌های اصلی، توسعه زیرساخت‌های ICT است که پیشران توسعه اقتصاد دیجیتال محسوب می‌شود، تاکید کرد: تمامی سرویس‌های جدیدی که در حوزه اقتصاد دیجیتالی بروز پیدا کرده و امکان ارایه پیدا می‌کند، ناشی از بلوغ حوزه پهن باند و سرویس‌های دیجیتالی است.

وی با ذکر مثالی ادامه داد: اگر شبکه نسل ۳ و ۴ تلفن همراه راه نمی‌افتاد بعید بود که شرکت‌های خدمات اینترنتی بتوانند کارایی داشته باشند و یا حتی کسب و کارهای آنلاین شکل بگیرند و ما پلتفرم‌هایی مثل IPTVها را داشته باشیم. باقری اصل ادامه داد: این نسل ۳ و ۴ بود که توانست این کار را انجام دهد. همین‌طور اگر وارد نسل ۵ نشویم و یا فناوری FTTX را به کار نگیریم، به نظر نمی‌رسد که امکان حضور در سرویس‌های با نیازمندی بالاتر یا با نیازمندی به زیرساخت‌های بالاتری مثل تله‌مدیسین و ماشین‌های خودران و حوزه‌های پیشرفته هوش مصنوعی را داشته باشیم.

وی گفت: وقتی انتظار این است که سرویس‌ها به صورت همه چیز، همه کس و همه جا وجود داشته باشد و تاخیر در تراکنش، تاخیر در پردازش و یا سرعت در پردازش و سرعت در تبادل، به حداکثر برسد، نیازمند این هستیم که تمامی زیرساخت‌های مورد نیاز به روزآوری و تقویت شود و از نسل‌های بالاتر تکنولوژی نیز استفاده شده و توسعه صورت بگیرد. در این ماموریت، نقش وزارت ارتباطات مطرح است تا بتواند مدیریت و راهبری این هسته مرکزی اقتصاد دیجیتال را انجام دهد.

دبیر شورای اجرایی اظهار داشت: خوشبختانه کشور ما جزو معدود کشورهایی است که توانسته پلتفرم‌های اقتصاد دیجیتال خوبی را توسعه دهد که هم ناشی از فرصت تحریم بوده و هم فرصت توانمندی داخلی بوده تا بسیاری از سرویس‌های مورد انتظار ما همتراز با سرویس‌های جهانی و حتی قابل رقابت با آنها در داخل کشور توسعه پیدا کند.

رویکرد بومی‌سازی در مقابل خدمات پلتفرم‌های خارجی

وی تصریح کرد: ما جز کشورهایی هستیم که تاکسی اینترنتی بومی و سرویس‌های IPTV خودمان را داریم و سرویس‌های بازار اپلیکیشن‌های روی گوشی تلفن همراه و بسیاری از سرویس‌های دیگر را ارایه کردیم. در حالی که در بسیاری از کشورها، پلتفرم‌های بزرگ بین‌المللی این سرویس‌ها را ارایه می‌کنند. در مقابل، ما رویکرد بومی‌سازی را دنبال کرده‌ایم و شبیه چند کشوری که این توانمندی را در خودشان ارتقا داده‌اند ما نیز در تلاش هستیم که این توانمندی را باز هم توسعه دهیم و ایده آل ما دسترسی به بازارهای بین‌المللی و منطقه‌ای خدمات است.

باقری اصل ادامه داد: ما می‌توانیم حداکثر ظرفیت اقتصادی خود را توسط کسب و کارهای بومی به کار بگیریم و محتاج کسب و کارها و پلتفرم‌های خارجی نباشیم و با این توانمندی و بازار وسیعی که در اختیار داریم دسترسی به بازارهای منطقه‌ای و جهانی را برای خودمان هموار کنیم. وی گفت: اقتصاد دیجیتالی بحث درون‌زایی بودن را حل می‌کند و بحث برون‌گرایی را تقویت می‌کند. به این معنی که پلتفرم‌های ما می‌توانند در کشورهای همسو و کشورهای منطقه مورد استفاده قرار گیرند و برعکس این موضوع نیز اتفاق بیفتد. البته این‌ها نیازمند تعامل دوجانبه بین کشورها خواهد بود.

سهم اقتصاد دیجیتال ۴ درصد رشد می‌کند

دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات با اشاره به اینکه روند توسعه اقتصاد دیجیتال به گونه‌ای است که رشد متوسط سالانه سهم اقتصاد دیجیتال، نسبت به اقتصاد ملی کشورها به حداقل دو برابر نرخ رشد اقتصادی آنها رسیده است، اضافه کرد: حتی در برخی کشورها، سهم اقتصاد دیجیتال تا چند برابر نرخ رشد اقتصادی آنها است و سالانه این سهم نیز در حال افزایش است.

«ناتمام‌های فاوای کشور»

دولت‌ها و مسوولان می‌آیند و می‌روند، اما طرح‌ها، پروژه‌ها و مشکلات همواره می‌مانند. رسانه‌ها و افکار عمومی هم به علت انباشت مشکلات قبلی و زایش طرح‌ها و پروژه‌های جدید، با فراموشی مواجه بوده و هستند. ما اما تلاش کرده‌ایم تا به شکلی ثابت پیگیر سرنوشت مسایل و طرح‌های حوزه کاری خود باشیم. به همین منظور فهرست حاضر که در آینده اصلاحات بیشتری روی آن اعمال شده و موضوعات بیشتری به آن اضافه خواهد شد، صرفا به عنوان یک حافظه عمل خواهد کرد و هر از گاهی اقدام به باز نشر آن خواهیم کرد. در دوره این بازنشرها طبعا موضوعات و سوژه‌هایی از «حافظه حوزه ICT کشور» کم یا اضافه خواهد شد که اطلاع‌رسانی لازم در خصوص آنها را انجام خواهیم داد. تحریریه هفته‌نامه عصر ارتباط معتقد است که این فهرست قطعا ناقص بوده و موضوعات متعددی باید به آن اضافه شود تا به عنوان شاخص و داشبوردی در مقابل مردم و مسوولان بخش‌های متخلف کشور عمل کند. لذا از تمامی علاقه‌مندان و فعالان نیز دعوت می‌شود موارد مد نظر خود را از طریق ایمیل report@asreertebat.com یا شماره تلفن ۸۸۹۴۷۴۵۲ به ما اعلام کنند.

تجمیع داده‌های مدیریت بحران

مرکز کنترل هماهنگی عملیات سازمان امداد و نجات از پنج سال قبل نرم‌افزار جامع اطلاعاتی مکانی را راه‌اندازی کرده است. این نرم‌افزار به لحاظ زیرساختی ظرفیت آن را دارد که سایر ارگان‌ها نیز به آن متصل شده و ضمن به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات خود از خدمات آن منتفع شوند؛ اتفاقی که تاکنون همچنان محقق نشده است.

سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات

با وجود آنکه قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات سال ۸۸ تصویب شده اما تا تیرماه سال ۹۶ با وجود الزام قانون و ابلاغ آیین‌نامه آن، راه‌اندازی سامانه به تعویق افتاده بود. حال اما باوجود راه‌اندازی سامانه همچنان بسیاری از ۴۸۰ دستگاهی که باید در این سامانه عضو شوند به آن متصل نشده‌اند.

پیوست فناوری طرح‌های کلان

۱۸ فروردین ۱۳۹۶ رییس سندیکای صنعت مخابرات از تدوین پیوست فناوری برای طرح‌های کلان ICT دارای شریک خارجی خبر داد و اعلام کرد هدف این سند انتقال دانش فنی در قراردادهای خارجی است. این سند باید پس از تایید و تصویب توسط وزیر ارتباطات به منظور طرح در ستاد اقتصاد مقاومتی ارسال شده و به تصویب می‌رسید که البته همچنان این اتفاق نیفتاده است.

مهلت شش ماهه اصلاح سامانه‌های دولتی

شورای اجرایی فناوری اطلاعات در جلسه ۲۸ فروردین ۱۳۹۶ براساس پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات آیین‌نامه اجرایی استقرار چارچوب تعامل پذیری دولت الکترونیکی را به تصویب رساند. بر این اساس تمامی دستگاه‌های اجرایی موظف شدند حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ مصوبه نسبت به اصلاح یا تکمیل پایگاه اطلاعاتی و یا بازطراحی سامانه‌های اطلاعاتی اقدام کنند که البته همچنان بسیار یا زدستگاه‌ها این کار را نکرده‌اند.

فیلترینگ هوشمند

فیلترینگ هوشمند طرحی بود تا در عین حال که دسترسی به شبکه‌های اجتماعی مقدور باشد صفحات غیراخلاقی و مغایر با موازین نظام فیلتر شود. آن‌طور که منابع رسمی وزارت ارتباطات گفته‌اند، برای اجرای طرح فیلترینگ هوشمند احتمالا بیش از ۱۱۰ میلیارد تومان قرارداد میان وزارت ارتباطات و متخصصان در بحث فیلترینگ هوشمند پیش از این منعقد شده که البته اطلاعی از سرنوشت و خروجی آن نیست.

سامانه‌های چکاوک ۲ و ۳

هشتم خرداد ۱۳۹۶ دبیر کل بانک مرکزی از راه‌اندازی سامانه‌های چکاوک ۲ و چکاوک ۳ خبر داد. چکاوک ۲ قرار بود موجب تجمیع آمار چک‌های درون بانکی با آمار چک‌های بین‌بانکی، توسط بانک مرکزی شود. ایجاد امکان واگذاری چک به مقصد حساب‌های دولتی نزد بانک مرکزی از شعب بانکی اقصا نقاط کشور نیز قابلیت ویژه‌ای بود که قرار بود چکاوک ۳ ایجاد کند، اما همچنان نسخه‌های ۲ و ۳ چکاوک عملیاتی نشده‌اند.

اتصال منازل به فیبر نوری

وزیر وقت ارتباطات و فناوری اطلاعات در اوایل بهمن ماه سال ۹۴ وعده اتصال منازل به فیبر نوری را مطرح کرد و گفت فیبررسانی به منازل و محل کار مردم از ابتدای سال ۹۵ آغاز خواهد شد. این وعده البته جزو ماموریت‌های اپراتور چهارم ایرانیان‌نت بود که محقق نشده و حتی سرنوشت این اپراتور هم در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

ایجاد شهر هوشمند خوارزمی

۱۶ خرداد ۱۳۹۶ یکی از اعضای هیات‌مدیره شرکت عمران شهرهای جدید از رایزنی با کره جنوبی برای امکان‌سنجی ایجاد شهر هوشمند برای شهر جدید «خوارزمی» خبر داد که قرار بود در جنوب شرقی تهران احداث شود. همچنین توسعه مشترک تحقیقات روی تکنولوژی ساختمان‌ها نیز یکی دیگر از قراردادهای امضا شده در تفاهم‌نامه با کره جنوبی بود که تا این لحظه هیچ گزارشی در خصوص دستاوردهای عملی این تفاهم‌نامه‌های امضا شده با کره‌ای‌ها منتشر نشده است.

فَدَکت و دیفای؛ فناوری تامین مالی نامتمرکز

عباس پورخصالیان

فَدَکت، مختصر شده عبارتِ «فناوری دفترکل توزیع شده» است که زیرساخت بیت‌کوین، اتریوم و رمزارزهای مشابه است. یکی از جدیدترین نوآوری‌های فَدَکت، «دیفای» یا خدمات «مالیه نامتمرکز» برای سرمایه‌گذاری و تامین مالی مورد نیاز در تراکنش‌های رمزارزی است که در این یادداشت به خدمات، مصداق، کاربرد، مزیت، عیب و رگولاتوری آن اشاره می‌شود.

خدمات «مالیه نامتمرکز»

معادل اصطلاح «مالیه نامتمرکز» در زبان انگلیسی: Decentralized Finance است که معمولا با اختصار DeFi (و تلفظ «دیفای») شناخته شده و بیان می‌شود. نام دیگر دیفای، مالیه باز (Open Finance) است. ما نیز اگر بخواهیم اصطلاح «مالیه نامتمرکز» را به زبان فارسی به اختصار بیان کنیم، می‌توانیم نوواژه «مالِنا» معادلِ DeFi را از ترکیب هجاهای آغازین «مالیه» (مال) و «نامتمرکز» (نا)، برسازیم و به خدمت بگیریم. «مالِنا» (DeFi) تجربه جدیدی در بازارهای مالی رمزارزی است. تنها بازارهای مالی که تا پیش از راه‌اندازی پلتفرم‌های دیفای (یا «مالِنا») شناخته شده بودند همان‌هایی هستند که توسط یک مرکزیت واحد، ایجاد و مدیریت می‌شود؛ یعنی توسط بانک مرکزی! جدیدترین نوآوری بانک مرکزی ایران، سوپرمارکت‌های مالی است که در کنار نهادهای سنتی مثل بانک ملی، بانک‌های تجاری و موسسه‌های اعتباری در بازارهای مالی کشور تازه فعالیت خود را شروع کرده‌اند؛ هرچند که نهادهای سنتی فراهم‌آور خدمات مالی از لحاظ مبلغ دارایی‌های مالی که در اختیار دارند، بزرگ‌ترین نهاد در نوع خود محسوب می‌شوند؛ مگر اینکه بانک مرکزی ایران و قانون‌گذاران گامی بلند پیش و بر نوآوری «مالِنا» در کشور صحه گذارند. در بسیاری از کشورها با ایجاد پلتفرم‌های «مالِنا» روی اینترنت، بانک‌ها دیگر تنها منابع اصلی تامین اعتبار برای واحدهای تجاری به شمار نمی‌آیند. در این گونه کشورها، به کمک برنامه‌های کاربردی نامتمرکز ("برکارنا" یا DApps) پلتفرم‌های مالِنا شکل گرفته‌اند که خدمات مالی متنوعی را مطمئن‌تر از بانک‌ها و با امنیتی برتر از موسسات اعتباری، با کیفیتی بالاتر و بهتر عرضه کنند. اگر بانک‌ها و موسسات اعتباری تاکنون مبالغ متناهیی را برای سرمایه‌گذاری و تامین مالی نیازمندی‌ها، به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار می‌کردند؛ آن هم به صورتِ ۱. وام بانکی؛ ۲. اوراق قرضه دولتی و محلی؛ و ۳. اوراق بهادار بازار سرمایه، آنها حالا رقیب سرسختی پیدا کرده‌اند به نام «مالِنا» یا «دیفای" (DeFi)!

مزیت‌های «مالِنا»

اگر تا قبل از پیدایش «مالِنا»، افرادی معدود، سیاست‌های امور مالیه یک کشور، یک منطقه یا حتی کل جهان را تعیین می‌کردند و با تصمیم‌گیری‌های بودار و سودار خود، گاه بانی فروپاشی نظام مالی جهان می‌شدند [آنچنان که آخرین بار در سال ۲۰۰۸ به هنگام بحران و رکود بزرگ مالی بین‌المللی مشاهده شد] حالا به یُمن حضور پلتفرم‌های «مالِنا»، در آینده دیگر هیچ گروهی از بانکداران و سیاستمداران نخواهند توانست، تعیین‌کننده مشیت امور مالیه مردم جهان شوند. این امر به خودی خود، مزیتی بزرگ است. مزیت دیگر خدمات مالِنا، این است که مبلغ کارمزدی که در تراکنش‌های بانکی از سوی گیرنده خدمات مالی باید به بانک پرداخت شود، در تراکنش‌های مالِنا وجود ندارد و حذف شده است. مزیت دیگر خدمات مالِنا، جایگزین کردن تدریجی دلار یا یورو از تراکنش‌های مالی بین‌المللی و کم‌اهمیت کردن نقش بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است. تا کنون اگر حدود ۴۰ درصد از وجوه واسطه‌های مالی در بانک‌های تجاری در گردش بوده‌اند، بعد از این، پلتفرم‌های «مالِنا» سهم آنها را اندک و سهم و نقش خود را به مرور زمان برجسته‌تر از پیش می‌کنند. به دیگر مزایای خدمات مالِنا، در ادامه، اشاره خواهد شد.

عرضه‌کننده پلتفرم	نام تجاری فرآورده پلتفرم	بهره	نوع خدمت
Fulcrum	SAI	٪۶,۶۳	وام
Nuo	ETH	٪۲,۳۲	وام
Nuo	Maker	٪۱۰,۹۵	وام
Aave	Synthetix	٪۸,۵۹	وام
Compound	Dai	٪۲,۲۱	وام
dYdX	USDC	٪۳,۸۸	وام
Bancor	BNT	٪۰,۲۱	بورس/نقدینگی
Uniswap	Dai Liquidität	٪۱۲,۱۱	بورس/نقدینگی
Uniswap	WBTC	٪۲,۳۹	بورس/نقدینگی

مأخذ جدول: https://f5crypto.com/recherche/was-ist-decentralized-finance

مصادیق پلتفرم‌های «مالِنا»

به خاطر این مزایا، از سال ۲۰۱۶ تاکنون تعداد زیادی از پلتفرم‌های مالنا براساس قراردادهای هوشمند و مبتنی بر زنجیره بلوکی (بلاک‌چین) و فَدَکت (فناوری دفتر کل توزیع شده) در برخی از کشورها راه‌اندازی شده‌اند و خدمات مالی خود را به نیازمندان خدمات مالِنا در سطح جهان عرضه می‌کنند. شناخته‌شده‌ترین رمزارزی که در تراکنش‌های «مالِنا» مبادله می‌شود، «اتریوم» است. از جمله بهترین پلتفرم‌های «مالِنا» در بازارهای تامین مالی در خارج از کشور می‌توان به eToro، Skilling، BIANCE، Plus500، capital-com، Libertex و coinbase اشاره کرد. یک ویژگی این پلتفرم‌ها این است که مقر اصلی و محل ثبت شرکت مربوط در کشوری معین است، اما در سراسر جهان فعالیت می‌کند، مانند eToro که محل ثبت‌نام و مقر فیزیکی شرکتش، جایی در تل‌آویو است ولی به‌خصوص به کاربران در کشور آلمان ارایه خدمت می‌کند. پلتفرم‌های مالِنا به افراد حقیقی و حقوقی اجازه می‌دهند با ارزهای دیجیتالی وام بگیرند، در برابر مخاطرات بیمه شوند و بهره سود حساب‌های پس‌انداز رمزارزی خود را به دست آورند و ذخیره یا خرج کنند. برخی از پلتفرم‌های مالِنا نرخ‌های بهره بالایی را پرداخت می‌کنند، اما ممکن است در معرض ریسک بالایی هم باشند. تا پایان سال ۲۰۱۹، معادلِ ۶۲۲,۲میلیون دلار آمریکا و در سال بعد تا اکتبر ۲۰۲۰، حدود ۱۱میلیارد دلار آمریکا به کارگذاری‌های مختلف مالِنا واریز شد. همچنین تا پایان سال ۲۰۲۱، تقریبا ۲۰,۵میلیارد دلار آمریکا در مالِنا، مبادله شده بود (ماخذ: https://www.forbes.com/sites/jonathanponciano/2021/01/19/ether-market-value-surges-20-billion-while-bitcoin-prices-slowheres-why/?sh=7a3f17f66569).

به این ترتیب، مشاهده می‌شود که یکی دیگر از مزایای اکوسیستمِ جوان برنامه‌های کاربردی نامتمرکز ("برکارنا" یا DApps)، از آن جمله: برنامه‌های «مالِنا»، برخورداری از رشد سریع است.

شرایط استفاده از پلتفرم‌های مالِنا

تنها شرایط لازم برای دریافت خدمات مالِنا از هر نقطه از جهان، داشتن یک دستگاه پایانه رایانه‌ای مجهز به اینترنت و دارا بودن یک «کیف پول» یا (وَلِت) است. این «کیف پول» به عنوان نوعی حساب بانکی عمل می‌کند که ارزهای رمزنگاری شده مانند بیت‌کوین یا اتریوم را می‌توان در آن نگهداری و مدیریت کرد. هر فرد می‌تواند به تعداد دلخواه «کیف پول» برای خود بسازد و به کمک یک پلتفرم مالِنا، مثلا MetaMask، در فرایندهای سرمایه‌گذاری (Investment) و سرمایه‌برداری (Divestment) موردپسند خود، آزادانه و به‌طور مستقل بدون برخورد با مانعی، مشارکت جوید. در همین خصوص، یکی دیگر از مزایای پلتفرم‌های مالِنا، این است که برای اجرای سرمایه‌گذاری و سرمایه‌برداری هیچ آستانه کمینه (میزان حداقل) یا بیشنه (مقدار حداکثر) وجود ندارد.

عیب بزرگ پروتکل‌های توزیع شده چیست؟

یک عیب ذاتی پروتکل‌های نامتمرکز و توزیع شده یا «برکارنا» (برنامه‌های کاربردی نامتمرکز) این است که در برابر این پرسش که میزان عدم تمرکز یک برنامه کاربردی نامتمرکز چقدر است، هیچ‌کس پاسخ شفافی ندارد بدهد. به همین دلیل [و البته به علت اینکه آنها در هر صورت، پروتکل‌هایی «متمرکز» نیستند] به آنها «نیمه متمرکز" (semi-decentralized) گفته می‌شود. یک عیب دیگر خدمات مالِنا که همچون عیب مذکور، ذاتی نیست، نبود زیرساخت‌های حقوقی و قانونی آن در بسیاری از کشورها است.

میزان بهره در پلتفرم‌های مالِنا چقدر است؟

در جدول فوق میزان بهره ۹ اُپراتور پلتفرم مالِنا بر حسب نوع خدمتی که عرضه می‌کنند، نشان داده شده است.

رگولاتوری بخش اقتصادی مالِنا

اُرگان نظارتی و مقررات‌گذاری برای این حوزه جدید از فعالیت‌های مالی و سازمانی، در درجه اول دستگاه دولتی مربوط در بخش خدمات مالی هر کشور است؛ برای مثال در ایالات متحده آمریکا، مقامات خزانه‌داری و کمیسیون بورس و اوراق بهادار و بنگاه بازرگانی آینده‌نگری کالاهای اساسی (The United States Securities and Exchange Commission and the Commodities Futures Trading Corporation) اعضای تیم نظارتی در این بخش هستند. در ایران هنوز نه قانونی برای تعیین مرجع نظارت بر حوزه خدمات مالیه نامتمرکز وجود دارد، و نه مقررات‌گذاری برای صدور مجوز و پروانه فعالیت فراهم‌آور این خدمات تعیین شده است! در صورتی که هر ایرانی مقیم ج.ا.ا شاید بتواند به یکی از شرکت‌های مذکور وصل شود. بنابراین قانون‌گذار باید هم چارچوب حقوق کاربری این خدمات و هم مبانی حقوقی کارگذاران مربوط را معین کند.

«هایپرلِجر» و توسعه‌دهندگان نرم‌افزارهای پلتفرم «مالِنا»

شرکت‌های توسعه‌دهنده «برکارنا» و دارنده پلتفرم «مالِنا» معمولا شرکت‌هایی هستند که به تنهایی و اینزوله فعالیت نمی‌کنند، بلکه با شرکت فناوری آی.بی.ام، شرکت رایانه‌ای اُراکل، شرکت زنجیره بلوکی بنگاهی «هایپرا" (https://www.coindesk.com/ibm-hacera-create-distributed-yellow-pages-for-blockchain-networks) و شرکت فناوری اطلاعات مایکروسافت بده-بستان و همکاری دارند. دلیل این همکاری گسترده، ضرورت استانداردسازی زیرساخت‌های فناوری مالِنا و استفاده متقابل از دستاوردهای یکدیگر به روشی اقتصادی است. یکی از این دستاوردها در حوزه فَدَکت، «هایپرلِجر» است. «هایپرلِجر» اصطلاحی برساخته به معنیِ «اَبَردفترکل» است که در واقع یک نوآوری سازمانی در زمینه فناوری شبکه‌سازی زنجیره‌های بلوکیِ متن‌باز، به حساب می‌آید. شکل سازمانی «اَبَردفتر کل» شبیه به گلخانه‌ای است که ذیل آن یک تلاشِ جمعیِ هم‌افزا برای اجرای چندین پروژه متن‌باز (multi-project open source collaborative effort) که به یکدیگر مرتبط و درهم‌تنیده هستند، صورت می‌گیرد تا به نتیجه مطلوب برسد. مصداق عملی «هایپرلِجر»، وحدت‌بخشی به فعالیت‌های متنوع تعدادی از شرکت‌های خدماتی/نرم‌افزاری و سخت‌افزاری فعال در زمینه توسعه صنعتی و بنگاهیِ زنجیره بلوکی برای مالِنا در اقصا نقاط جهان است. از این منظر، «هایپرلِجر» یک چترِ سازمانی، یا به بیان دیگر یک سازمانِ چتری (Umbrella Organization) است. مصداق واقعی این چترِ مفهومی، بنیاد لینوکس است که علاوه بر نمایندگی کردن اعضای تشکیل‌دهنده چترِ سازمانی مذکور، از داده‌های فراپرورده آنها نیز، میزبانی می‌کند.

زباله‌های الکترونیکی

سال ۱۳۸۹ مصوبه‌ای قانونی تکلیف زباله‌های الکترونیکی را در کشور مشخص کرد با این وجود این مسوولیت همیشه پاسکاری شده است. پس از آن، هجدهم اسفندماه ۱۳۹۴ وزارت ارتباطات با سازمان محیط زیست یک تفاهم‌نامه در خصوص این زباله‌ها به امضا رساندند که البته همان‌طور که قابل پیش‌بینی بود این تفاهم‌نامه نیز تکلیف زباله‌های الکترونیکی در کشور را مشخص نکرد.

ماهواره‌های ایرانی

از ۱۵ اسفند ۱۳۸۴ که اولین تلاش‌ها برای ساخت ماهواره داخلی صورت گرفت تا کنون ۹ ماهواره ساخته شده که علی‌رغم صرف هزینه‌های میلیون دلاری، وضعیت هریک نامعلوم‌تر از دیگری است. در آخرین مورد رییس سازمان فضایی اعلام کرده، طبق بررسی‌های کارشناسانه در مورد ماهواره مصباح به این نتیجه رسیده‌ایم که هزینه‌های پرتاب این ماهواره بسیار بالاست و ارزش ندارد که آن را به فضا بفرستیم.

۱۰ برابر کردن محتوای الکترونیکی

پروژه ۱۰ برابر کردن تولید محتوای داخلی با رویکرد کسب‌وکار دیجیتال در سال ۱۳۹۵ به تایید ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی رسید. در این مقطع حدود ۴۰ میلیارد تومان به این پروژه اختصاص یافت و قرار شد با توسعه محتوا تاثیر قابل‌توجهی بر حوزه‌های علمی، پژوهشی و اقتصادی کشور گذاشته شود. آخرین خبر از این طرح اما این است که ظاهرا اجرای آن به‌طور کلی از اولویت‌های پروژه اقتصاد مقاومتی خارج شده است.

ارز دیجیتالی داخلی

چهارم اسفند ۱۳۹۶ بود که وزیر ارتباطات در توییتی وعده ایجاد ارز دیجیتالی داخلی توسط پست‌بانک را مطرح کرد. جهرمی، هشتم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۷ این بار از آماده سازی مدل آزمایشی ارز دیجیتالی ایرانی خبر داد. با این وجود تا این لحظه همچنان خبری از سرنوشت، کارکرد و خروجی ارز دیجیتالی ملی نیست.

لوایح پنج‌گانه حقوق فناوری اطلاعات

پنجم اسفند ماه سال ۱۳۹۶ پنج لایحه مرتبط با نظام حقوق فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ارایه به هیات دولت رونمایی شد. حمایت از اطلاعات و حریم خصوصی افراد در فضای مجازی، مسوولیت ارایه‌دهندگان خدمات حوزه فناوری اطلاعات، شناسه‌های الکترونیکی، حکمرانی الکترونیکی و تراکنش‌های الکترونیکی از جمله این پنج لایحه بودند که قرار بود در مجلس مصوب و به قانون تبدیل شوند که البته همچنان خبری از سرنوشت آن نیست.

الزام دولتی‌ها به نصب پادویش

هجدهم بهمن ماه سال ۱۳۹۶ وزیر ارتباطات ابلاغ استفاده از آنتی‌ویروس پادویش در دستگاه‌های دولتی را به عنوان یک دستور حاکمیتی اعلام کرد. اگرچه از همان زمان تاکنون انتقادات متعددی به مخاطرات استفاده انحصاری از تنها یک آنتی‌ویروس مطرح شد لیکن همچنان گزارشی از میزان پیشرفت و اجرای این دستور حاکمیتی از سوی دستگاه‌های دولتی نیست.

سند مراقبت از کودکان در فضای مجازی

دوم آبان ماه سال ۱۳۹۶ وزیر ارتباطات از رونمایی سند مراقبت از کودکان در فضای مجازی در روز ۱۳ آبان و همزمان با روز دانش آموز خبر داد. با این وجود تاکنون خبری در خصوص رونمایی این سند منتشر نشده است. تولید محتوای متناسب با کودک و نوجوان در این فضا نیز در این سند پیش‌بینی شده بود که از میزان پیشرفت آن اطلاعی در دست نیست.

طرح تکاپو

از دی ماه سال ۱۳۹۳ با مصوبه شورای عالی اشتغال برای توسعه اشتغال مبنی بر «مزیت‌های استانی» با عنوان «توسعه کسب‌وکار و اشتغال پایدار» یا «تکاپو» در دستور کار قرار گرفت و آنگونه که مجریان طرح می‌گفتند بهمن ماه ۹۴ در کارگروه شورای برنامه‌ریزی استان تصویب و از سال ۹۵ وارد فاز اجرایی شد. با این وجود تاکنون نتیجه مشخصی از میزان اشتغال به وجود آمده از جمله ایجاد ۱۳۰ هزار شغل در بخش ICT نیست.

برنامه دفاع سایبری

رییس مجلس شورای اسلامی در ۲۸ اسفند ماه ۱۳۹۵، قانون برنامه ششم توسعه کل کشور را که توسط شورای نگهبان تایید نهایی شده بود، به‌منظور اجرا به رییس جمهور ابلاغ کرد. در قانون برنامه ششم توسعه کشور، برنامه دفاع سایبری مناسبی برای افزایش چتر امنیت سایبری پیش‌بینی شده بود که البته تا این لحظه هیچ آماری از پیشرفت آن منتشر نشده است.

طرح GNAF

در ۲۱ تیر ماه ۱۳۹۴ محمود واعظی وزیر وقت ارتباطات مصوبه مربوط به «نظام ملی آدرس‌گذاری کشور» (GNAF) را برای اجرا به تمام دستگاه‌های اجرایی کشور ابلاغ کرد. در این نظام امکان بررسی و صحت‌سنجی آدرس به همراه موقعیت جغرافیایی مقدور است و همین امر می‌تواند باعث بالا رفتن ضریب ایمنی سایت‌های دولتی شود که پیشرفت دقیق و نتیجه این طرح که اجرای آن به عهده شرکت پست بود، مشخص نیست.

لوایح قمار و شرط‌بندی

۲۳ تیر ماه ۱۳۹۷ یک عضو کمیسیون مصادیق مجرمانه اعلام کرد که وزارت ارتباطات، وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و پلیس نیروی انتظامی با هماهنگی یکدیگر لوایحی را به منظور مبارزه با سایت‌های قمار و شرط‌بندی به دولت ارایه کرده‌اند و انتظار می‌رود در آینده‌ای نزدیک در صورت تصویب لوایح مذکور، تبدیل به قانون شوند. این لوایح نیز در زمره ناتمام‌های حوزه فاوا قرار دارند.

پروانه اپراتور ماهواره‌ای

مطالعات اولیه نیازسنجی، امکان‌سنجی اپراتور ماهواره مخابراتی بومی از سال ۱۳۹۴ توسط سازمان فضایی ایران آغاز شد و چارچوب کلی آن در رگولاتوری به تصویب رسید. سیزدهم تیر ماه ۱۳۹۷ اما مدیرکل سازمان فضایی ایران پس از گذشت سه سال اعلام کرد که بررسی و صدور مجوز پروانه تدوین شده برای فعالیت اپراتور ماهواره مخابراتی در کشور، در دستور کار کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات قرار دارد.

نظام جامع مالیاتی

حکم مربوط به اجرای طرح نظام جامع مالیاتی به ماده ۵۹ قانون برنامه سوم توسعه و تحت عنوان محدودتر طرح جامع مالیاتی باز می‌گردد. به همین منظور در سال ۱۳۸۳ اعلام شد که شرکت دیلویت کانادا برای برنامه‌ریزی و تدوین نقشه راه این طرح دعوت به همکاری شده و در برنامه اجرایی طرح جامع مالیاتی ۳۷ پروژه در پنج محور سازماندهی شده بود که این طرح هنوز به سرانجام کامل نرسیده است.

خروج زیرساخت از مکالمات بین‌الملل

پنجم خرداد ماه سال ۱۳۹۷ مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت از کاهش نرخ مکالمات بین‌الملل از طریق دوصفر، در صورت آزادسازی ارایه این خدمات در کشور خبر داد. بر این اساس به جای آنکه شرکت زیرساخت به صورت مستقیم با اپراتورهای بین‌الملل قرارداد ببندد، قرار است اپراتورهای داخلی با طرف خارجی قرارداد بسته و شرکت زیرساخت تنها بحث تحویل ترافیک را عهده‌دار باشد.

ایمن‌سازی علاءالدین

۲۸ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۷ معاون پیشگیری سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران با اشاره به ضرورت ایمن‌سازی اماکن ناایمن پایتخت، گفت: از مسوولان ذی‌ربط می‌خواهیم که فشار بیشتری بیاورند تا ساختمان علاءالدین ایمن‌سازی‌اش نهایی شود. باوجود آنکه پایتخت تجربه حادثه تلخ پلاسکو را پشت سر گذاشته اما به نظر می‌رسد هشدارها درباره علاءالدین جدی گرفته نشده و این موضوع نیز همچنان بلاتکلیف بماند.

در میزگرد آنلاین با حضور مدیران فناوری بانکی و نئوبانک مطرح شد

بانک‌ها با اشتراک دیتای مشتریان‌شان مشکل احراز هویت حضوری را حل کنند

تا ابلاغ قانون جدید برای افتتاح حساب غیرحضوری سقف گذاشته شود

فرهاد اینالویی

صادق فرامرزی

محسن زادمهر

در شرایط کنونی که کشور وارد پیک ششم همه‌گیری کرونا شده، همزمان با آن، همین هفته مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی، طی نامه‌ای با استناد به تبصره ۳ ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، ارایه خدمات پایه به ارباب رجوع، توسط اشخاص مشمول به صورت غیرحضوری را ممنوع اعلام کرد.

این در حالی است که انتظار می‌رفت در شرایط فعلیِ همه‌گیری بیماری کرونا و در این وضعیت که بیش از هر زمان دیگری به ارایه این‌گونه خدمات در کشور نیاز است، حمایت‌های لازم صورت پذیرد و مسوولان با توجه به تاثیرگذاری مثبت خدمات ارایه‌شده و البته با رعایت ملاحظات قانونی، اقدامات لازم به منظور پشتیبانی قانونی و نظارتی از خدمات غیرحضوری نظام بانکی را با رویکرد جلوگیری یا ممنوعیت، جایگزین کنند.

البته نباید فراموش کرد در دو سال گذشته، بازار سرمایه با استفاده از دیتای نظام بانکی، نسبت به احراز هویت کاربران برای حضور در بورس اقدام کرد. معلوم نیست اکنون در حالی که کشور وارد پیک ششم شده، چرا بانک مرکزی به جای اصلاح قوانین دست‌وپاگیر و مانع‌زدایی در جهت اصلاح روند و حمایت از فناوری‌های نوین برای احراز هویت مشتریان، همچنان بر استفاده از روش‌های سنتی تاکید دارد.

البته قطعا بانک مرکزی همزمان با حمایت از فناوری‌های نوین، باید خود را نیز مجهز به این نوع فناوری‌ها کند اما به نظر می‌رسد در حالی از بانکداری دیجیتال در کشور صحبت می‌کند که خود، برنامه مشخصی برای ایجاد رگولاتوری دیجیتال در این حوزه ندارد. در هر حال، همه ما از نظارت قوی بانک مرکزی حمایت می‌کنیم و حتی نگران ایجاد حساب‌هایی با هویت‌های جعلی هستیم اما نکته مهم این است که آیا بانک مرکزی، به جای بستن این مسیر، نمی‌توانست از روش‌های دیگر استفاده کند؟

از این‌رو، در هشتاد و نهمین میزگرد آنلاین از سلسله نشست‌های تخصصی بانکداری و اقتصاد دیجیتال با موضوع «واکاوی تاکید بانک مرکزی بر ممنوعیت احراز هویت غیرحضوری همزمان با پیک ششم» که با حضور صادق فرامرزی مدیرعامل هلدینگ فناوری بانک صادرات «صاد»، فرهاد اینالویی معاون فناوری اطلاعات بانک ایران زمین و محسن زادمهر مدیرعامل نئوبانک بانکینو برگزار شد، مشکلات و مزایای احراز هویت غیرحضوری، مورد بحث و تبادل‌نظر قرار گرفت. ماحصل این گفت‌وگو، پیش‌روی شماست.

با فراگیر شدن موج ششم کرونا در هفته جاری و قرمز شدن تهران، بانک مرکزی، اطلاعیه‌ای را در حوزه احراز هویت غیرحضوری، ارسال و آن را ممنوع کرد که همه ما متعجب شدیم! معلوم نیست بانک مرکزی در حالی که این سرویس، به‌خصوص در نئوبانک‌ها در یک سال و نیم گذشته ارایه می‌شد، کجا بود که ناگهان بعد از دو ماه، این نامه را صادر کرده است! لطفا درباره جزییات این ابلاغیه توضیح دهید.

زادمهر: بالاخره بانک مرکزی هر دستوری می‌دهد، ما باید اطاعت کنیم! تقریبا دو سال پیش، همین روزها بود که زمزمه کرونا در ایران نیز مطرح شد. در این زمان، ما روی بانکداری دیجیتال کار می‌کردیم و با شروع این پاندمی به این نتیجه رسیدیم که باید به مقوله احراز هویت غیرحضوری سرعت ببخشیم تا مراجعات حضوری مردم به بانک‌ها کمتر شود. با وجود کمک‌های بانکداری الکترونیک به شبکه بانکی کشور، هنوز شعب، شلوغ بود و مردم برای دریافت رمز، کارت، رمز ورود به اپلیکیشن و غیره مجبور بودند به بانک‌ها مراجعه کنند. آنچه برای ما مطرح بود، این بود که چگونه می‌توانیم با روش مشخص در ایران، مشتری را غیرحضوری، احراز هویت و صلاحیت کنیم تا به وی سرویس بانکی ارایه دهیم و آن سرویس، نسبت به سرویس رایج در بانکداری سنتی امن‌تر باشد. اگر امن‌تر نمی‌شود، حداقل آن میزان از سطح صحت و امن بودن احراز هویت سنتی را داشته باشد. شش هفت ماه طول کشید تا به سرویس‌های مختلف از جمله شاهکار، ثبت احوال شامل دو سرویس اصلی، یکی دریافت اطلاعات هویتی، زنده بودن مشتری و نظایر آن و دیگری مطابقت دادن عکس مشتری با عکسی که هنگام درخواست کارت هوشمند ملی گرفته، دست پیدا کنیم. از سوی دیگر، عکس سلفی از مشتری بگیریم و با آنچه از ثبت احوال گرفتیم، مطابقت دهیم. در اینجا، با چالش‌هایی مانند deepfake مواجه شدیم و به دنبال راهکاری برای حل آن بودیم. از بخش خصوصی و کسب‌وکارها انتظار می‌رفت با توجه به سرعت رشد بالای کرونا، راهکاری ارایه دهند که مشتری، مراجعه حضوری نکند. در اینجا این سوال مطرح است که چرا احراز هویت می‌کنیم؟ دلیلش شناخت مشتری است و اینکه یک ریسک پروفایل برای مشتری انجام دهیم. در نهایت به روشی رسیدیم که امن‌تر بود اما آن را به آرامی زیر بار بردیم؛ یعنی در بانکینو، حساب‌هایی که باز می‌کردیم، امضای گرم هم دریافت می‌کردیم. فقط در تهران و اطراف خودمان کار می‌کردیم و وقتی کارت مشتری را به وی تحویل می‌دادیم، قراردادها را امضا هم می‌کردیم. افتتاح حساب ما، محدود به پرسنل شرکت‌های طرف قرارداد آشنا بود و مقوله شناسایی مشتری و تشکیل ریسک پروفایل برای‌مان ساده‌تر بود. کرونا همچنان می‌تازید و به این نتیجه رسیدیم که تا سال‌ها، خبری از دوران پساکرونا نخواهد بود و باید خودمان را برای همزیستی با آن آماده کنیم. در این مدت، بارها تلاش کردیم از تجربه حاصل‌شده، خروجی بگیریم و شیوه احراز هویت جدید را با مدل سنتی آن مقایسه کنیم. در بانکینو با سرعت بسیار آهسته جلو می‌رفتیم، چون می‌دانستیم رگولاتور همزمان نیاز دارد فضا را ارزیابی کند و تا اوایل امسال که آقای محرمیان اشاره کردند دو مجوز نئوبانک خواهند داد، امیدوار بودیم مساله احراز هویت غیرحضوری حل شود که متاسفانه حل نشد و منجر به نامه‌ای شد که اشاره کردید. چرایی آن را نمی‌دانم اما امیدوارم با تعاملات ما، و دوستان دیگر با بانک مرکزی، بتوانیم این مساله را تا پایان امسال حل کنیم. الان پیک ششم با سرعت وحشتناک‌تر از موج‌های قبلی را داریم و وضعیت، بسیار خطرناک است. در حال حاضر، شرایط احراز هویت با زیرساخت‌هایی که در کشور فراهم است، به گونه‌ای است که می‌توانیم از آن دفاع کنیم و این کاری که انجام می‌دهیم، از مدل سنتی امن‌تر است. امیدوارم با تعامل بانک مرکزی بتوانیم تبصره ۳ ماده ۹۱ را امسال تعیین تکلیف کنیم و این محدودیت، زودتر رفع شود.

آیا متن نامه را هم حضور ذهن دارید یا بنده عرض کنم؟ البته نامه، محرمانه بود اما در فضای مجازی و رسانه‌های رسمی، منتشر و از محرمانه بودن خارج شد!

زادمهر: اجازه بدهید ما هم محرمانه برخورد کنیم. موضوعِ کلی، شفاف است. بخش‌نامه‌های بالاسری هنوز اصلاح نشده است. ماده ۹۱ قانون مبارزه با پولشویی که ارایه خدمات پایه و ارباب رجوع را به صورت غیرحضوری صرفا با رعایت دستورالعملی می‌دانست که به تصویب شورای عالی مقابله با پولشویی خواهد رسید (که هنوز نرسیده و همگی منتظریم تا آن جلسه برگزار شود) خوبی‌اش این است که به جلسه منوط شده و امیدواریم هرچه سریع‌تر، با توجه به موج اخیر کرونا، برگزار و مشکل، حل شود اما بخش‌نامه‌های بالاسری هنوز این اجازه را نمی‌دهد و تا حدی می‌توان به بانک مرکزی حق داد. بخشی از این موضوع، فراتر از حیطه اختیارات بانک مرکزی است و باید در شورای عالی مقابله با پولشویی حل شود. موضوع، فقط از جنس فناوری نیست و فناوری در اختیار اهداف دیگری است. امیدواریم مباحث پولشویی و شناسایی مشتریان در جای دیگری حل شود تا به مسیر مان ادامه دهیم.

> فرامرزی: یکی اینکه یک شرکت ملی برای احراز هویت ایجاد شود. دوم اینکه یک سازمان برای ممیزی و certified کردن این شرکت ایجاد شود. حتما اولی راحت‌تر است و همین، خطرناک است. باید این موضوع را تعیین تکلیف کنیم. به‌عنوان قانون‌گذار حتما راه‌حل اول، مانند بسیاری از کارهای دیگر خیلی ساده است و اگر قرار است این کار را انجام دهد، مختار است

البته بنده چک کردم. فکر کنم این نامه، نامه دوم است که معاونت نظارت بانک مرکزی، آن را فقط برای بانک‌هایی ارسال کرده که سرویس افتتاح حساب غیرحضوری را انجام می‌دهند و به کل نظام بانکی ارسال نشده است. درست هم هست و دلیلی نداشته به همه بانک‌ها ارسال شود. با این حال، این سرویس برقرار است و هیچ‌کدام از بانک‌ها، وقعی به نامه نگذاشته‌اند و این سرویس عملا همچنان کار می‌کند. البته در همین نامه‌ای که دوستان ارسال کرده‌اند، بخشی دارد که در ادامه برنامه به آن می‌پردازیم. همین قسمت از نامه، فرصتی برای نظام بانکی است. بنده تبصره ۳ ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پولشویی را نمی‌خوانم چون همه دوستان می‌دانند. در نامه اشاره شده اگر یک مشتری در یک بانک مثلا ملت، یک حساب کوتاه‌مدت داشته، چنانچه امروز بخواهد حساب بلندمدت داشته باشد، می‌تواند با همان دیتای قبلی، افتتاح حساب غیرحضوری داشته باشد. یادم هست چند سال پیش که برای افتتاح حساب غیرحضوری به یکی از شعب رفتم، با اینکه در یک بانک در شعبه دیگری در شهر تهران، حساب قرض‌الحسنه داشتم و برای افتتاح حساب کوتاه‌مدت در بانکی نزدیک منزل اقدام کردم، مجددا کاغذ گرفتند و کپی مدارک را درخواست کردند و به ناچار، مدارک را دادیم. البته بانک‌ها، به‌طور قانونی نباید آن را بگیرند اما متاسفانه برخی کارمندان شعب این رویه نادرست را دنبال می‌کنند. آقای دکتر اینالویی! اگر اشتباه نکنم آقای محرمیان، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی، شهریور ۹۹ در مصاحبه‌ای از راه‌اندازی چند نئوبانک در سال ۱۴۰۰ خبر دادند. ایشان در همان مصاحبه، تعریفی از نئوبانک ارایه دادند مبنی بر اینکه نئوبانک، شعبه ندارد و تلاش بر ارتباط غیرحضوری با مردم و ارایه سرویس به مشتریان به صورت دیجیتال است. الان به انتهای سال ۱۴۰۰ رسیدیم. هنوز مجوزی صادر نشده است. در یک ماه گذشته، یکی از معاونان این حوزه، مصاحبه‌ای با یکی از نشریات مکتوب انجام دادند و به‌طور مجدد اعلام کردند بانک مرکزی برای صدور مجوز مستقل به نئوبانک‌ها هیچ برنامه‌ای ندارد و مدعیان نئوبانک باید همچنان تحت مجوز یک بانک مادر فعالیت کنند و مسوولیت مجوزشان هم با بانک مادر است. اگر این تعاریف را بپذیریم، معلوم نیست در حالی که الان دو نئوبانک داریم و بانک ایران زمین هم قرار است به زودی افتتاح شود، با توجه به این مسوولیتی که به عهده بانک‌ها واگذار شده و اینکه نئوبانک نباید شعبه داشته باشد، با این ممنوعیت، یک نئوبانک چطور می‌توان فعالیت داشته باشد؟

اینالویی: ما استاد فرصت‌سوزی هستیم. اگر یادتان باشد به دو بانک مجازی، دیجیتال، غیرحضوری، الکترونیک یا هرچه اسمش را می‌گذارید، یعنی بانک‌های آرین و امین، مجوز دادند که این بانک‌ها، بانکداری بدون شعبه را راه‌اندازی کنند. این کار، به دلایل خودش محقق نشد و مجوز آنها را لغو کردند. الان ۱۰ سال گذشته است. آیا آن موقع به این موضوع فکر نکرده بودیم که این بانک بدون شعبه، چطور قرار است افتتاح حساب کند؟ حتما فکر نکرده بودیم، اگر فکر کرده بودیم، الان این سوال را نمی‌پرسیدیم! متاسفانه قوانین ما بسیار از فناوری روز عقب هستند و به نیازهای کسب‌وکار توجه نمی‌کنند در حالی که الان نیاز کسب‌وکار عوض شده و به روش جدید بانکداری است. بانکداری دیجیتال و نئوبانک به این دلیل ظهور پیدا کرده که به این نیازها توجه کند. اگر از این‌ها غافل شویم، این فرصت را از دست می‌دهیم. فقط این مجوزها نبوده است؛ اگر به طرح صیانت، دیبا، اجبار ای‌نماد، نماد بانک مرکزی برای امضای دیجیتال و اجبار احراز هویت حضوری دقت کنید، همگی در راستای ایجاد انحصار و رانت است. اصلا کسی توجهی به مصالح مملکت ندارد. همه به دنبال منافع هستند؛ منافعی که معلوم نیست منافع کیست؛ منافع مشتری که نیست؛ منافع بانک مرکزی که نیست و منافع مردم و مملکت هم نیست. صحبت بنده و آقای محرمیان نیست، بلکه استانداردهای جهانی مشخص می‌کنند مدل بانک دیجیتال و نئوبانک چگونه است. اگر به این استانداردها توجهی نکنیم و به صورت گزینشی بخشی از استاندارد را لحاظ و بخش دیگر را دستکاری کنیم و مثلا بگوییم احراز هویت این‌گونه باشد و API manager آن‌گونه باشد، اینجا را متمرکز کنیم و آنجا را متمرکز نکنیم، آش شله‌قمکاری می‌شود که خروجی از آن، قابل انتظار نیست. چند بار عرض کردم بانک دیجیتال در ذات خودش توزیع‌شده است. وقتی فین‌تک و TPP مطرح می‌شوند، سرویس‌دهندگان و بازیگران جدیدی، ظهور می‌کنند و موضوع، به سمت توزیع‌شدگی می‌رود. همه این تلاش‌ها که به سمت‌وسوی نظارت متمرکز بر سیستم سوق پیدا کرده و آن را اجبار کند، شکست می‌خورد. اصلا فرض کنیم نئوبانک مستقل، مجوز نگرفته، آیا نئوبانک وابسته به یک بانک، مشخص است که باید چگونه باشد؟ فرض کنید امروز یک شرکت مانند های‌وب قرار است با ما، نئوبانک ایجاد کند، آیا باید از جایی مجوز بگیرد یا خیر؟ از بانک یا بانک مرکزی؟ اینکه به ما بگوید خدمات نئوبانک را بدهید تا تحت لایسنس شما به مشتریان بدهم، کافی نیست. ما اصلا جرات نکردیم به این مسیر فکر کنیم که های‌وب کاملا به عنوان یک شرکت مستقل، خدمات نئوبانک ارایه کند. همین نئوبانک وابسته به یک بانک معلوم نیست به چه معناست و تعریفی از آن وجود ندارد. آیا کسی هست که به آن مجوز بدهد و اصلا نیاز به مجوز دارد؟ استانداردها می‌گوید نئوبانک‌ها و فین‌تک‌هایی که قرار است خدمات مالی بدهند، باید از رگولاتور مجوز بگیرند. رگولاتور ما که تا حالا در این زمینه کاری نکرده است. ما در کارگروه بانکداری دیجیتال، خیلی سعی کردیم بگوییم رگولاتور به جای اینکه وارد اجرا شود، قسمت مجوزدهی و لایسنس را حل کند و سرویس را به بانک بسپارد. اگر این موضوع، حل شود، خیلی از مسایل ما حل خواهد شد. درباره اینکه وقتی یک بانک بدون شعبه، وقتی شعبه ندارد و احراز هویت، حضوری باشد، چطور می‌تواند مشتری بگیرد، جوابی ندارم اما شما را به این جمله برت کیت در چند سال گذشته، در همایش نظام‌های پرداخت ارجاع می‌دهم که گفت اگر بانکی همچنان از امضای خیس یا امضای گرم استفاده می‌کند، با بانکداری دیجیتال، فاصله زیادی دارد. بنابراین بانک دیجیتال، نظارت دیجیتال وغیره در حد شعار است و کسانی که روی این موضوع، وقت می‌گذارند و کار می‌کنند، جو ناامیدی بر آنها حاکم شده و فکر نمی‌کنم به این زودی از این مخصمه رهایی پیدا کنیم!

> اینالویی: بین خود بانک‌ها، این کار امکان‌پذیر است که به صورت federated با همدیگر کار کنند و مشتریان همدیگر را بپذیرند. مثلا اگر مشتری بانک صادرات قرار است از بانک ایران زمین سرویس بگیرد، اگر بانک صادرات جواب مثبتی درباره احراز هویت وی بدهد، بانک ایران زمین می‌تواند ادامه سرویس را به آن مشتری ارایه کند. این روش، یکی از روش‌های استاندارد است

البته وقتی سراغ بسیاری از مدیران و کارشناسان می‌رویم، می‌گویند بانک مرکزی، مجوز هم ندهد، مهم نیست. آقای ناصر حکیمی، معاون سابق فناوری‌های نوین بانک مرکزی، در چند برنامه اخیر «عصر ارتباط» اشاره کردند اعطای مجوز، فسادآور است. اینکه چگونه فسادآور است، بهتر است وارد آن نشویم! اگر بانک مرکزی، چارچوب‌گذاری و سیاست‌گذاری کند، آیا بهتر از صدور مجوز نیست که دوباره این موضوع، مطرح شود آن تعداد مجوز، کم یا زیاد است و مساله جدیدی ایجاد شود؟

اینالویی: درست است. چارچوب داشتن خیلی بهتر است اما چه کسی باید تشخیص بدهد با چارچوب‌ها تطبیق دارد. بالاخره مرجعی باید باشد و این کار، وظیفه رگولاتور است. در دنیا، رگ‌تک‌ها و رگولاتورها این کار را انجام می‌دهند. ما که اینجا رگ‌تک نداریم، رگولاتور هم که ورود نکرده، بنابراین کار، بسیار سخت می‌شود. در بانک مرکزی، غیر از آقای محرمیان و چند نفر در اداره نظام‌های پرداخت، هیچ‌کس درباره بانک‌های دیجیتال، هیچ‌چیز نمی‌داند. بنده این موضوع را به ضرس قاطع عرض می‌کنم و شاید طرح این موضوع هم بحث‌برانگیز باشد. من با واحدهای مختلفی صحبت کرده‌ام، غیر از دوستان نظام‌های پرداخت، هیچ‌کس با مقوله بانکداری دیجیتال به‌طور عمیق آشنا نیست. بنابراین مشخص است بخش‌نامه‌هایی که از سمت پولشویی صادر می‌شود، بدون هماهنگی است. امکان ندارد نظام‌های پرداخت و آقای محرمیان با این موضوع، موافقت کرده باشند. قطعا در این زمینه، به‌طور مستقل عمل شده و حتی یک‌بار استاندارد PSD 2 را نخوانده‌اند تا ببینند در دنیا چطور اقدام شده است. از ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۸ به صورت پایلوت، کار شده و از ۲۰۱۸ تا کنون (۲۰۲۲) به صورت عملیاتی درآمده و طی چهار سال گذشته، تجربیات آن وجود دارد اما کسی به دنبال آن نیست. بنده متوجه نمی‌شوم چرا این را اجبار کرده‌اند اما مطمئنم کسی از قواعد و قوانین این حوزه، اطلاع کافی و درستی ندارد.

البته قرار بود این هفته در خدمت آقای دهقان، از اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی باشیم. هماهنگی‌های آن هم تا حدودی انجام شد و روابط عمومی بانک مرکزی، ابتدا تایید کرد اما به یکباره اعلام کردند بانک مرکزی در حال تلاش است تا به صورت مستقل از شورای عالی پولشویی، دستورالعملی که در این حوزه نیاز است تا ممنوعیت برداشته و احراز هویت غیرحضوری با استاندارد مشخص تصویب شود، پیگیری کند. به گفته دوستان، تا پایان سال، این اتفاق خواهد افتاد. بنده از آقای دهقان پرسیدم شما می‌گویید تا یک ماه آینده، مصوبه قانونی آن بیرون می‌آید اما دو سال است از زمان این سرویس می‌گذرد و بانک‌ها در حال سرویس دادن هستند. الان در حالی که یک ماه بعد، قرار است مصوبه جدید ارایه شود، ابلاغیه ممنوعیت داده می‌شود. این هم از کارهایی است که کاش دوستان بودند و خودشان توضیح می‌دادند. آقای فرامرزی! اسفندماه ۹۹ هیات وزیران به

پیشنهاد وزارت اقتصاد تصویب کرد تبصره ۳ ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب‌نامه شماره ۹۲۹۸۶/ت۵۷۱۰۱ که به تاریخ ۲۲ مهر ۹۸، این ممنوعیت ایجاد شده، با رعایت دستورالعملی که به تصویب شورا می‌رسد، اصلاح شود. چرا با گذشت نزدیک به یک سال، این دستورالعمل، به‌طور مشخص تدوین نشده است؟ البته در کارگروه بانکداری دیجیتال کمیته احراز هویت، با مسوولیت آقای ترک تبریزی، دستورالعمل شناسایی الکترونیکی مشتریان در ثبت‌نام غیرحضوری نیز آماده و تیرماه در اختیار معاونت فناوری‌های نوین قرار داده شد. این نکته، متاسفانه مغفول مانده و یک سال از مصوبه گذشته اما هنوز هیچ دستورالعملی نیامده است.

فرامرزی: بنده درباره این موضوع، طبق صحبتی که چند ساعت قبل از برنامه با آقای پوراعظم داشتم، از اصطلاح «شهر اینقدر هم شلوغ نیست» استفاده کردم. بر خلاف رویه همیشگی، این موضوع را سلبی نمی‌بینم اما به شدت بی‌سلیقگی در آن می‌بینم. بنده نامه را ملاحظه کردم. اول به دستورالعمل اشاره کرده و دوم اینکه گفته اگر دستورالعمل هم صادر شد، بانک‌ها حتما باید API تشخیص حساب تکراری را به نئوبانک بدهند. این موضوع را که به‌طور شفاف می‌گوید، خوب است. اگر کسی حالت اول را رد کرده بود، نباید برای کسی که در یک بانک، حساب کوتاه‌مدت دارد، دوباره حساب باز کرد. تشخیص آن خیلی سخت نیست. درباره موضوع اول، هشدار داده یا خواسته هل بدهد. همین که قطع نشده، از این قسم می‌بینم. خبر دارم که قرار است جلساتی با دوستان برگزار کنند و فکر می‌کنم موضوع، بسته شود اما بی‌سلیقگی زیادی در آن وجود داشت. البته عمد نیست اما بی‌تدبیری است که با یک‌سری اخبار، اصطلاحا حال همدیگر را می‌گیریم! تغییر این نامه، تغییری در وضعیتی که داشتیم، ایجاد نکرده است. اسفند ۹۹، ارایه خدمات پایه به‌صورت غیرحضوری مجاز نشد و الان هم همان نامه تکرار شده اما بانک مرکزی، چشم خود را بست. بانک‌هایی که شجاعت دارند، به سراغ آن رفتند و بانک‌هایی مثل بانک ما که شجاعت دارد اما به تطبیق احترام زیادی می‌گذارد، سراغ آن نرفت. اینجا، زیان بازار است مانند زمانی که در PSP حضور داشتم، بحث DLL و SDK بود، همین‌طور شد. با اینکه غیرقانونی بود، کسانی که داخل آن رفتند، برنده شدند، چون بعدا قانونی شد. در اسفند ۹۹، گفتند به شرط مستند پیوست مجاز است که هیچ‌کس آن را ملاحظه نکرد. مستند پیوست، همانی است که در کارگروه زحمت آن کشیده شده و آقای تبریزی مسوولیت آن را برعهده گرفته و بنده و سه نفر دیگر هم حضور داشتیم، نیمه سال گذشته، تقدیم شد. بنده هم به خاطر برنامه امروز، پیگیری کردم اما فکر می‌کنم حل شود و نامه هم این قضیه را هل می‌دهد تا زودتر به نتیجه برسد. اگر یادتان باشد پارسال نظر دیگری داشتم و اصرار می‌کردم که سراغ تغییر قانون نرویم زیرا گفته شده به صورت غیرحضوری و این موضوع را از eIDAS ترجمه کرده که نگفته است فیزیکی. معنای غیرحضوری، غیرفیزیکی نیست. ما می‌توانستیم به این موضوع اصرار کنیم. کسی که لایو پشت سیستم باشد، حضوری است. در این زمینه eIDAS این کار را به دو قسمت کرد: یکی group remote و دیگری کسی که پشت گیشه حضور پیدا می‌کند. الان اتفاقی که افتاده، این است که ظاهرا دوستان تعدادی باگ پیدا کرده‌اند. مثلا کسی دوقلو یا شبیه، سرویس گرفته، بنابراین باگ دارد و باید قطع شود. اینجا همان بحث مدیریت ریسک است. مگر مدل فعلی KYC که E در کنار آن ندارد، این اتفاقات برایش نمی‌افتد؟! پارسال هم گفتیم حتما EKYC محکم‌تر از KYC است چون تا حدممکن چهره‌های شبیه هم را می‌شناسد، مادر و دختر را می‌فهمد، اگر این‌ها را هم نفهمد، پشت گیشه نمی‌توانید کارتان را راه بیندازید. سیستم این چیزها را متوجه نمی‌شود. اینجا باید مدیریت ریسک به موضوع کمک کند و گفته شود درست است، باگ هم دارد. اخیرا فناوری مربوط به رگ دست یا حرکت خون آمده اما باگ آن از قبلی بیشتر است. مگر حضوری باگ ندارد؟ می‌توان آن را سختگیرانه‌تر کرد. اینکه چرا نشده، فکر می‌کنم اداره نظام‌های پرداخت ما خودش را گرفتار کرده است. اگر آقای محرمیان، صحبت بنده را می‌شنوند، باید عرض کنم ما قصد کمک داریم. روزی که بانک مرکزی، دَرِ خود را به روی وزارت اقتصاد و واحدهای نظارتی باز کرد، وقتش پر شد. شاید نرسیدند. شاید هم اشتباه می‌کنم. خودشان می‌گویند تمام تلاش خود را کرده‌اند. نکته دیگر اینکه بین وزارت صمت و بانک مرکزی دعواست. ما دو سند داریم؛ یک سند سازمان نظام صنفی به سفارش آقای باقری اصل، آماده کرده است. یادتان هست پارسال در همین برنامه گفتند این کار را کردیم و ما هم معترض بودیم. بدبختانه بنده در هر دو سمت هستم و هم در این کارگروه بودم و هم در نظام صنفی! هر دو مستندات خوبی است. اولی مستند شبه تز دکترا، مطول و با جزییات بود. آخرین خبر این است که این سند به تیم تهیه‌کننده برگشت کرده و بعد از یک سال و نیم، چند کامنت گذاشته‌اند. آقای افتاده! بنده نگران بعد از آن هستم. اگر این هم تصویب شود، آیا وزارت صمت می‌پذیرد؟! ما که دولت الکترونیک و چتر الکترونیک نداریم؟ خیلی تلاش کردیم و می‌گوییم دولت الکترونیک داریم اما این‌ها سازمان‌های فردی الکترونیک هستند. بالاخره یکی باید به جای بزرگ‌تر، قضیه را حل کند؛ نه این قضیه حل شد نه امضای الکترونیک. بنده نگرانم اگر این موضوع در مسیر خود پیش برود، توسط وزارت صمت پذیرفته می‌شود یا خیر. اگر نشود، دوباره کلاه‌مان پس معرکه است.

نکته‌ای به نقل از دوستان در لابه‌لای اظهارات‌تان اشاره کردید مبنی بر اینکه تخلفاتی شکل گرفته است. همه با برخورد با تخلفات موافقیم و از بانک مرکزی برای مقابله با آن حمایت می‌کنیم. اگر تخلفی شکل گرفته و بانک مرکزی تا اینجا همراهی کرده و جلوی کار را نگرفته و با وجود این نامه، فعلا هم همراهی می‌کند تا کار، قفل نشود، چرا اسامی متخلفان نظام بانکی را معرفی نمی‌کنند؟ اینکه نوع تخلفات چه بود؟ کی بود؟ کجا بود؟ چه حجمی بود؟

فرامرزی: با تعبیر شما، آقای زادمهر و بلوبانک، جزو متخلفان، هستند! ولی این‌ها متخلف نیستند. این روش (fail) خطا دارد. باگ دارد. این، تخلف نیست. بانک مرکزی هم گفته این یک الگوست و آن را بهتر می‌کنند. ابتدای راه است. آقای زادمهر در بانکینو می‌گویند در نهایت، کارت را به آدرس فرد می‌فرستند و در منزل از وی امضا می‌گیرند. این، همان احراز هویت حضوری است. مگر حتما باید در شعبه باشد؟! کارمند شعبه به منزل مشتری فرستاده شده است. این، روش خوبی است و همان پیچ سفت کردن است. به نظرم باید این‌ها را گفت. البته می‌دانم دوستان جلسه زیاد داشته‌اند. اداره مبارزه با پولشویی ما، به دلیل شرایط همیشه حساس کنونی، سختگیری عجیب و غریب دارند. ما در جلسات بانکداری باز با این عزیزان جلسه داشتیم. اصلا قانون بازل ۲،۱ و ۳ کجاست؟ نهایت اینکه باید می‌گفتند طبق بازل ۳ تا فلان سقف، خطا دارد و بانک باید مسوولیت آن را بپذیرد. این ادبیات، درست است اما به قول آقای اینالویی، شاید دانش، رسوب نشده، فرصت هم وجود ندارد و ما باید کمک کنیم. افرادی که در مملکت مانده‌اند، همیشه دوست داشته‌اند کمک کنند. به نظرم خیلی بی‌سلیقگی بوده است. زمان مناسبی برای طرح این موضوع نبوده است. به نظرم با یکی دو جلسه حل خواهد شد.

ماده ۹۱ تبصره یک می‌گوید مسوولیت تدوین دستورالعمل با وزارت صمت، با همکاری وزارت ارتباطات و مرکز است. در این خصوص، با آقای علی رهبری رییس مرکز توسعه تجارت الکترونیکی صحبت کردم. ایشان نتوانستند در برنامه حضور داشته باشند و اعلام کردند منظور از مرکز، مرکز اطلاعات مالی وزارت اقتصاد است نه مرکز توسعه تجارت الکترونیکی بنابراین ضوابط و رویه‌ها را باید وزارت صمت با همکاری وزارت ارتباطات انجام دهد. بنده درباره این موضوع با آقای رضا باقری اصل، دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات صحبت کرده و خواهش کردم در برنامه حضور داشته باشند. به راحتی گفتند حال ندارم! به ایشان عرض کردم موضوع به این مهمی که دغدغه مردم و بانک‌هاست، این چه پاسخی از یک مدیر دولتی است؟! در نهایت مدعی شدند به جای اینکه در رسانه، حرف بزنیم، کار می‌کنیم. عرض کردم چند نمونه اقدامات را بفرمایید تا ما هم توجیه شویم چه کار کرده‌اید تا چشم بازار و مملکت روشن شود که بالاخره یک بخش مملکت در حال کار کردن است. به هر حال، حق آقای باقری اصل هم در این برنامه محفوظ است تا اگر دوست داشتند بگویند چرا حال نداشتند!! البته ایشان اشاره کردند اگر به برنامه بیایم، باید ۵۰ نهاد را زیر سوال ببرم که چرا مسوولیت‌شان را انجام نمی‌دهند. شخصا معتقدم اگر در جلسات پشت پرده قرار بود این کم‌کاری‌ها حل شود، تا حالا حل شده بود. به مدیرانی که فکر می‌کنند با ملاحظه‌کاری می‌توان مشکلات را حل کرد، توصیه می‌کنم حتما به رسانه‌ها بیایند و اسامی مراکز کم‌کار را بدهند. در این صورت، قطعا کار، سریع‌تر و بهتر جلو می‌رود.

> زادمهر: اگر بانک مرکزی این موضوع را بپذیرد که ریسک، صرفا صفر و یک نیست و می‌تواند بازه داشته باشد و اجازه بدهد بانک‌ها بر اساس اشتهای ریسک‌شان عمل کنند، ۵۰ تا ۶۰ درصد مشکلات حل می‌شود

فرامرزی: این فرمایش شما، به این معناست که ما هنوز دو سند داریم. یک سند توسط کمیته مشاوران، به آقای محرمیان تقدیم شد و سند دیگر در وزارت صمت است که مسوول این قضیه است. اینکه بعدا چه چیزی پیش می‌آید، خدا می‌داند!

دقیقا موازی کاری اتفاق می‌افتد. آقای رهبری، رییس مرکز توسعه تجارت الکترونیکی، متنی برای بنده ارسال کردند در این متن آمده است در خصوص تبصره ماده ۹۱، در ابتدا، طبق متن مصوبه وزارتخانه، اقداماتی انجام شده اما بعد از گذشت مهلت، مرکز توسعه تجارت الکترونیکی (تتا)، داوطلبانه تصمیم به مشارکت در این خصوص گرفت و جلساتی را برگزار کرد. انجام تکلیف تبصره یک ماده ۹۱، طبق متن مصوبه، وابستگی به تعیین سطح خطرپذیری تعاملات کاری دارد که منوط به انجام آن، طبق ماده ۲، ماده ۸، تبصر ۲ ماده ۸، ماده ۹، ماده ۱۱ و تبصره ۲ ماده ۴۱ است. البته نسخه پیش‌نویس با برخی فرضیات، تهیه شده و چنانچه موارد فوق، توسط مسوولان مربوطه، انجام و تعیین تکلیف شود، قابل تدوین و نهایی شدن است. جناب رهبری در ادامه متن‌شان آورده‌اند: سند سیاست‌های گواهی الکترونیکی کشور در خصوص صدور گواهی امضای الکترونیک در این موضوع، قابل استفاده است و هم‌اکنون نیز برخی مشمولان از احراز هویت غیرحضوری بر مبنای گواهی امضای الکترونیک در سطوح مختلف استفاده می‌کنند. با این توضیحات، در حال حاضر، یک سند سمت وزارت صمت از سوی آقای رهبری و تیم‌شان تهیه می‌شود، بانک مرکزی هم یک سند تهیه می‌کند و آقای باقری اصل و تیم‌شان هم یک سند! عملا سه سند وجود دارد که هیچ‌کدام با هم هماهنگ نیستند. ما نفهمیدیم بالاخره این موازی‌کاری در مملکت، چه زمانی قرار است برطرف شود و آنچه قرار است مصوب شود، چیست. نظر تان درباره این بلبشو چیست؟!

اینالویی: ابتدا به اقداماتی که در بانک مرکزی در کارگروه احراز هویت با مسوولیت آقای ترک تبریزی در حال انجام بود، اشاره کنم. انصافا خیلی کار خوبی انجام شد. آن موقع از اداره پولشویی، نماینده وزارت ارتباطات، نماینده دادستانی و پلیس فتا حضور داشتند و همگی با یکدیگر جلسه برگزار کردند و پیش‌نویس یک سند بسیار عالی تهیه شد. البته مهم نیست چه کسی تهیه کرده بلکه مهم این است که چقدر روی آن وقت گذاشته شده است. اینکه کجا باید مصوب شود، سوالی است که از نظر شما مطرح است. وزارت صمت و بانک مرکزی درگیر بودند. شورای عالی فضای مجازی این کار را به وزارت ارتباطات محول کرد. نامه‌ای در چند سطر نوشته‌اند که امروز به دستم رسیده و عینا چند جمله را می‌خوانم: «کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی و مرکز ملی تبادل اطلاعات به عنوان رگولاتور هویت دیجیتال انتخاب شدند.» از آن طرف هم وزارت ارتباطات، این سند را به سازمان نظام صنفی رایانه‌ای تهران داده و از آنها خواسته‌اند این سند را تهیه کنند؛ یعنی آنها هم به دیگری پاس داده‌اند. اگر دو رگولاتور در این مملکت نبودند، وضع ما خیلی بهتر بود! یکی رگولاتور پولی و دیگری رگولاتور مخابراتی. واقعا این رگولاتورها با قوانینی که تدوین کرده‌اند، دست‌وپای ما را بسته‌اند اما در این حوزه خاص، سند تهیه‌شده در بانک مرکزی، بسیار خوب بود و باید همان موقع مصوب می‌شد، کوتاهی زیادی درباره آن شد و می‌شد روی آن پافشاری کرد. نمی‌دانم کوتاهی از سمت چه کسی بود که این سند در دست ما نیست و ما باید به سرعت نور به عقب برگردیم.

دوستان تذکر داده‌اند که با مدیران دولتی، مقداری با نرمش صحبت کنم. فکر می‌کنم آنقدر با نرمش صحبت کرده‌ایم که وضعیت‌مان این‌طور شده! سال ۸۳، از سوی مقام معظم رهبری، سال پاسخگویی مدیران به مردم نامگذاری شده؛ یعنی مسوولان باید در قبال اقدامات‌شان پاسخگو باشند. اینکه کار را رها کنیم، درست نیست. اگر یک مدیر دولتی که مثلا سه سال سر کار بوده و روی صندلی نشسته، بداند کاری که انجام دهد، ریسک و احتمال خطا دارد و توسط مدیران بالادستی و رسانه‌ها با وی برخورد خواهد شد و اگر کاری انجام ندهد، کسی با او کاری ندارد، این‌ها درد اساسی مملکت است و به همین خاطر راه به جایی نمی‌بریم. همین ماجراهاست که الان در موقعیت حساس کنونی هستیم و با این وضعیت، در همین موقعیت خواهیم بود. بنده خواهش می‌کنم دوستان از ما گلایه نکنند. وظیفه رسانه‌ها و سایرین است که به صورت شفاف و بدون ملاحظه‌کاری، حرف خود را شفاف بگویند و مدیران هم موظفند نسبت به اقدامات‌شان به مردم پاسخگو باشند. طبق فرمایش مقام معظم رهبری، «مردم ولی‌نعمت مدیران هستند. اگر کسی امروز در این مملکت، مدیر دولتی شده، از صدقه سر همین مردم است. اتفاقا در ایام دهه فجر هستیم. انقلاب کردیم تا کار کنیم و مملکت را بسازیم اما متاسفانه تا اینجای کار، آن‌طور که می‌خواستیم، نشد. بگذریم... آقای زادمهر! در بانکینو با همان روشی که فرمودید، حدود ۱۷۰ هزار افتتاح حساب داشتید. لطفا بفرمایید ضریب خطای احراز هویتی که انجام دادید، نسبت به روش سنتی چقدر بوده؟ مزایایش چیست؟

زادمهر: البته عدد شما را اصلاح کنم. حدود ۱۵۰ هزار افتتاح حساب داریم که امیدوارم به زودی به ۱۷۰ هزار حساب برسد. بنده در بخش دولتی کار نکردم و همیشه در بخش خصوصی بودم، سعی کردم تمام سال‌هایی که در فضای مالی و فین‌تک حضور داشتم، به کمک نوآوری، دردی از سیستم دوا کنم. در این موضوع، به عنوان بخش خصوصی، وظیفه‌مان این بود که ابزارها و زیرساخت‌ها را تنظیم کنیم تا این کار را انجام دهیم و وظیفه رگولاتور هم این بود که قوانین را متناسب با شرایط پاندمی و پیشرفت تکنولوژی در دنیا اصلاح کند. آمریکا به سفر به ماه فکر می‌کند اما ما در حال بحث درباره احراز هویت غیرحضوری هستیم. در این مسیر سعی کردیم به رگولاتور کمک کنیم و درها باز بوده تا خروجی مسیری که جلو رفتیم، در اختیار رگولاتور بگذاریم؛ یعنی شیوه احراز هویت‌مان را بررسی کنند و اقداماتی که از طرف ما انجام می‌شود، ببینند. همه‌چیز را نمی‌توان بلک‌باکس دید. یک‌سری جاها را باید ببینند چه استعلاماتی می‌گیریم که از نگاه مشتری پنهان است. تجربه ما نشان می‌دهد که تا امروز حتی یک خطا نداشتیم، افتتاح حساب ما از دقت خیلی بالایی برخوردار بود. علاوه بر مزایای کلی مانند سهولت مشتری، مزیت‌هایی مانند دقت به خاطر اتصال به شاهکار، ثبت احوال، چک کردن لیست سیاه بانک مرکزی، گرفتن کد شهاب و کد سیاح، تحویل کارت به آدرسی که مشتری مدنظر دارد، تا کارت را در آن اپلیکیشنی که با آن ثبت‌نام نکرده وارد نکند کارت، فعال‌سازی نمی‌شود، مطرح است. در بانکینو، mobile only هستیم و یکی از ویژگی‌های خیلی خوب ما trusted device است؛ یعنی وقتی نام کاربری و پسورد در یک دیوایس وارد و ثبت‌نام انجام شود، آن یوزرنیم و پسورد، حتی برای ما قابل استفاده نیست، به شرطی که در دیوایس جدید، دوباره video ID بگیریم که نیازمند حضور فرد است. این مورد، نه تنها امنیت مشتری ما را افزایش داده، بلکه جلوی حساب اجاره‌ای را گرفته است، در حالی که این موضوع در بانکداری سنتی وجود دارد. بیشتر فرادهای شبکه بانکی، به واسطه تبانی با پرسنل بانک‌هاست. مثلا یک نفر با من تماس می‌گیرد که کارت ملی هوشمندش را گم کرده، بنده هم عرض می‌کنم نمی‌توانید افتتاح حساب کنید چون همه اتفاقات، سیستمی چک می‌شود. وقتی خودبه‌خود به سمتی برویم که همه‌چیز اتوماتیک باشد، کارمند بانک نمی‌تواند اقدام خارج از عرف انجام دهد. ما مشتریان زیادی در سیستم بانکی داریم که فوت شده‌اند. بسیاری از کارمندان بانکی، آمار این افراد را استخراج و یوزرنیم و پسورد آنها را reset می‌کنند و در اختیار شبکه قمار، فرادِ و غیره قرار می‌دهند. در بانکداری دیجیتال، به واسطه استفاده از تکنولوژی روز و ابزارهای جدیدتر و به جرات می‌توانم عرض کنم در مدل بانکینو، سطح شناسایی مشتری نسبت به سرویس ارایه‌شده افزایش می‌یابد. لازمه حرکت به سمت بانکداری دیجیتال این است که نگاه ماه ریسک‌محور باشد. اگر دیدگاه ریسک‌محور مدنظر قرار گیرد، سطح احراز هویت ما، واقعا بیشتر از نیاز است چون تراکنش‌های ما غیرحضوری با محدودیت ۱۰۰ میلیون تومان است و سقف تراکنش ماهیانه دارد. بنابراین سطح شناسایی ما بالاست و امنیت ایجادشده نسبت به سیستم بانکداری سنتی که امروز در اغلب بانک‌ها وجود دارد، بالاتر است.

خبری مربوط به چند سال پیش عرض کنم. فردی به شعبه بانک، مراجعه و به نام خودش، حساب باز می‌کند اما شماره موبایل یک برنج‌فروش را در شمال کشور، شناسایی و شماره وی را به جای شماره موبایل خودش می‌دهد. سپس از برنج‌فروش، ۱۰ تن برنج خریداری می‌کند. برنج‌فروش می‌گوید کارت بکشید. فرد پاسخ می‌دهد الان با کارمندان در شعبه بانک هماهنگ می‌کنم تا پول را به حساب شما واریز کنند. آن موقع، پیامک واریز وجه برای مشتری ارسال می‌شد. طرف به حساب خودش واریز می‌کند اما پیامک واریز برای شماره موبایل برنج‌فروشِ از همه‌جا بی‌خبر می‌رود. برنج‌فروش پیامک را نگاه می‌کند اما اینکه به کدام شماره حساب واریز شده، دقت نمی‌کند و به همین راحتی، کلاهبرداری صورت می‌گیرد. با این توصیف، اینکه از چند جا می‌توان برای احراز هویت غیرحضوری دیتا دریافت کرد، قطعا می‌تواند نسبت به روش‌های سنتی، قوی‌تر عمل کند و جلوی بروز چنین تخلفاتی را بگیرد. در همین بخش‌نامه بانک مرکزی اشاره شده اگر یک مشتری در درون بانک، حساب کوتاه‌مدت داشته باشد و قرار است حساب جاری افتتاح کند، هیچ مانعی ندارد و می‌توان به صورت غیرحضوری افتتاح حساب را انجام داد. اگر بانک‌ها به جای رقابت مخرب، با رفاقت پشت هم باشند و دیتای هویتی حدود ۷۰ میلیون مشتری دارای حساب بانکی حتی به صورت توکنایز در دیتابیس قرار گیرد (یعنی با شماره ملی فرد، هویت وی از یک بانک به بانک دیگر منتقل نشود) با همین روش ساده، که رگولاتور هم می‌توانست از آن استفاده کند، احتمالا ۸۰ درصد مشکلات فعلی نئوبانک‌ها یا بانک‌های دیجیتال حل خواهد شد. نظر جنابعالی چیست؟

فرامرزی: البته بنده برداشت شما را از آن نامه ندارم ضمن اینکه آقای زادمهر بیشتر با این موضوع درگیر هستند. اینکه اگر کسی حساب کوتاه‌مدت داشته باشد، می‌تواند حساب غیرحضوری باز کند، به دلیل عدم انجام شرط اول ممکن نیست بلکه گفته شده، ابتدا شرط اول را مهیا کنید، اگر این شرط مهیا شد، شورای پول و اعتبار و سپس سازمان مبارزه با پولشویی نیز تصویب کرد، آن‌گاه می‌توان برای کسانی حساب باز کرد که قبلا حساب مشابه در آن بانک ندارند. تفسیر بنده این است. نکته دوم اینکه اگر یادتان باشد، بنده هم به شما عرض کردم امروز حال ندارم در برنامه حضور پیدا کنم! این نکته، واقعا طنز نیست! چون دیگر چیزی برای گفتن نداریم. ۱۰ تا ۱۵ دقیقه برای گفتن مسایل، کافی و همه‌چیز به شدت تکراری است. مهم‌ترین فرصت را در زمان کرونا در کشور از دست دادیم. بنده جای دیگری را نمی‌شناسم که اینقدر فرصت از دست داده باشند. هیچ‌کاری نکردیم. منظورم این است کاری که باید انجام می‌دادیم، انجام ندادیم. شاید آقای باقری اصل هم چنین حسی برای عدم حضور در برنامه داشتند و اگر این حس بوده، چندان غیرقابل توجیه نیست. البته بنده قرار نیست فرمایش ایشان را توجیه کنم بلکه می‌خواهم عرض کنم ما هم خوشحال نیستیم امروز دوباره حرف‌های تکراری می‌زنیم. دوباره در همان نقطه هستیم. درباره دیتای بانک‌ها باید عرض کنم دیتای آنها از نظر خود بانک‌ها نیز کاملا تمیز نیست. تنها دیتای تمیز مملکت در دست سجام است. آنچه الان در بانکینو هست، نیز تمیز است اما قبل‌تر را نمی‌دانم. به همین خاطر اگر فردی در شعبه A فلان بانک افتتاح حساب کند، چنانچه در شعبه B افتتاح حساب کند، دوباره از همان بانک، از مشتری، احراز هویت می‌کنند؛ یعنی دیتا چندان مورد تایید نیست. بنده نگران این موضوع هستم که فرض کنید آیین‌نامه ارایه شود و روش احراز هویت غیرحضوری را توضیح دهد. از آقای اینالویی می‌پرسم آیا شما احراز هویتی که از سوی یکی از صدها شرکت ثبت‌شده در این حوزه، طبق آیین‌نامه انجام شده، قبول می‌کنید؟

> افتاده: دل‌مان می‌سوزد در این مملکت، با این همه منابع و فرصت، روزگار ما این شده که به قول آقای زادمهر، همه در کشورهای پیشرفته به فکر مسافرت و مهاجرت به کره ماه هستند اما ما هنوز سر پیچ احراز هویت غیرحضوری گرفتار شده‌ایم!

اینالویی: منظورتان از صدها شرکت، کدام شرکت است؟

فرامرزی: یکی از شرکت‌هایی که احراز هویت انجام می‌دهد.

اینالویی: قطعا خیر.

فرامرزی: آفرین! اگر می‌گفتید بله، بنده حتما در ادامه اشاره می‌کردید قبول نمی‌کنم. الان یک داستان خطرناک وجود دارد. باید آزمایشگاهی ایجاد شود که این‌ها را آدیت یا ممیزی کند و گرنه گرفتاری دوم ایجاد می‌شود؛ یعنی بنده با شرکتی قرارداد می‌بندم یا خودم آن را راه‌اندازی می‌کنم و احراز هویت آنلاین انجام می‌دهم و روی آن امضا هم می‌زنم اما اگر خودم به بانک دیگری بروم، آن امضا را قبول ندارم چون نمی‌دانم احراز هویت آن چگونه بوده و چقدر سختگیری داشته زیرا استاندارد ممیزی‌شده روی آن در ایران وجود ندارد. اگر eIDAS و یا استاندارد PSD 2 بر ما حاکم بود، از این کارها نمی‌کردیم چون اگر خطایی صورت می‌گرفت، پدر آن بانک را درمی‌آوردند! با قوانین فعلی خودمان عرض می‌کنم. راه‌حل وجود دارد. یکی اینکه یک شرکت ملی برای احراز هویت ایجاد شود. دوم اینکه یک سازمان برای ممیزی و certified کردن این شرکت ایجاد شود. حتما اولی راحت‌تر است و همین، خطرناک است. باید این موضوع را تعیین تکلیف کنیم. به عنوان قانون‌گذار حتما راه‌حل اول، مانند بسیاری از کارهای دیگر خیلی ساده است و اگر قرار است این کار را انجام دهد، مختار است. ما که همیشه تابع هستیم! با این حال، ما هم باید اختیار اینکه سرویسی را راه‌اندازی کنیم و توسط مرکزی مانند کاشف زیر نظر بانک مرکزی، certified کنیم یا اینکه همه بانک‌ها با همدیگر، آزمایشگاهی تشکیل دهند و آن را بقبولانند، داشته باشیم. این، نقطه بعدی است که ماجرا را پیچیده می‌کند. بنابراین راه‌حل بنده یک آزمایشگاه است که حتما سوادش را دارد و بپذیرد شرکت‌هایی که قرار است ورود کنند، حتما certified شود و با certification آنها، بانک‌ها، با خیال راحت قرارداد ببندند یا آنچه خودشان راه‌اندازی کرده‌اند، certified کنند و با آن کار خود را انجام دهند.

ادامه این میزگرد را در سایت هفته‌نامه عصر ارتباط به نشانی asreertebat.com بخوانید.

خبر

رده‌بندی سنی محتوا در تیک‌تاک آزمایش می‌شود

تیک‌تاک سرگرم کار روی راه‌هایی برای رده‌بندی و محدود کردن دسترسی کاربران نوجوان به محتوای بزرگسالان در این اپلیکیشن ویدیوی کوتاه است.

به گزارش ایسنا، تیک‌تاک که در سال‌های اخیر محبوبیت فزاینده‌ای میان نوجوانان پیدا کرده است، اعلام کرد آزمایش کوچکی را برای رده‌بندی محتوا انجام می‌دهد که در دسترسی حساب‌های متعلق به کاربران کم سن و سال به محتوایی که مناسب آنها نیست، محدودیت‌هایی ایجاد می‌کند.

تیک‌تاک که متعلق به شرکت چینی بایت‌دنس است، اعلام کرد بر مبنای استانداردهای رده‌بندی محتوا که در فیلم‌ها و بازی‌ها استفاده می‌شوند، کار می‌کند و روشی را برای تولیدکنندگان محتوا در این اپلیکیشن آزمایش می‌کند تا مشخص کنند آیا می‌خواهند محتوای‌شان تنها توسط مخاطبان بزرگسال مشاهده شود.

پلتفرم‌های شبکه اجتماعی در خصوص رویکردی که در قبال سلامت روانی و ایمنی کاربران خردسال دارند، تحت تفحص فزاینده‌ای قرار گرفته‌اند. شرکت مِتا پلتفرمز که شرکت مادر فیس بوک، اینستاگرام و واتس‌اپ است، از سوی قانون‌گذاران آمریکایی به دلیل پروژه معرفی نسخه ویژه کودکان اپلیکیشن اینستاگرام، هدف انتقاد قرار گرفته است.

بر اساس گزارش رویترز، گروهی از دادستان‌های کل ایالتی آمریکا سال گذشته تحقیقاتی را از مِتا درخصوص تبلیغ اینستاگرام برای کودکان با وجود آسیب‌های احتمالی آن آغاز کردند. این تحقیقات پس از درز اسنادی آغاز شد که پرسش‌هایی را درباره تحقیقات این شرکت درخصوص تاثیر اینستاگرام بر سلامت روانی کاربران نوجوان برانگیخت.

برخلاف گزارش‌های قبلی

متا تهدید به ترک اروپا را انکار کرد!

شرکت متا با انتشار یک پست وبلاگی اعلام کرد هیچ تمایلی به قطع سرویس‌هایش در اروپا ندارد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از انگجت، این در حالی است که طی روزهای گذشته برخی رسانه ها گزارش‌هایی مبنی بر تهدید فیس‌بوک و اینستاگرام از این منطقه کرده بودند. در این گزارش‌ها دلیل این امر نیز مشخص نبودن توافق‌نامه میان آمریکا و اتحادیه اروپا برای جایگزین کردن توافق‌نامه پیشین حریم خصوصی میان‌شان بود.

تهدید متا به ترک اتحادیه اروپا در آخرین گزارش درآمد این شرکت رصد شده بود. در اسناد مذکور آمده بود اگر آمریکا و اتحادیه اروپا به توافق‌نامه جدیدی برای انتقال داده دست نیابند احتمالا این شرکت نمی‌تواند برخی از مهم‌ترین محصولات و سرویس‌هایش مانند فیس‌بوک و اینستاگرام را در اروپا ارایه کند.

البته متا در پست وبلاگی جدید خود، هشدار مشابهی را نیز منتشر کرده اما در آن نامی از فیس‌بوک و اینستاگرام وجود ندارد.

بیم‌های اصلی متا درباره آینده‌اش در قاره اروپا توافق‌نامه‌های بندرگاه امن (Safe Harbour) و حامی حریم خصوصی (Privacy Shield) است که هر دو آنها طی سال‌های اخیر توسط دیوان دادگستری اروپا لغو شده‌اند زیرا نگرانی‌هایی درباره وضعیت داده‌های شهروندان اروپایی در سرورهای آمریکایی وجود دارد. همان‌طور که متا اشاره کرده، این تنها شرکتی نیست که به دلایل گفته شده با عدم قطعیت روبه‌رو است. همچنین این شرکت در بخشی از پست وبلاگی خود اظهار می‌کند حداقل ۷۰ شرکت دیگر نیز درباره این چالش اظهار نگرانی کرده‌اند. در این پست آمده است: ما خواهان حفاظت از حقوق بنیادین کاربران اتحادیه اروپا هستیم و می‌خواهیم اینترنت همانند گذشته بدون هیچ اختلالی در زمینه همخوانی با قوانین به فعالیت خود ادامه دهد اما در مرزهای کشورها محدود نشود.

این در حالی است که به نظر می‌رسد قانون‌گذاران اروپایی از چشم‌انداز خروج متا از اتحادیه اروپا استقبال کرده‌اند. برونو لو ماری وزیر اقتصاد فرانسه در پاسخ به سوالی درباره امکان خروج فیس‌بوک و اینستاگرام از منطقه گفت: من تایید می‌کنم زندگی بدون فیس‌بوک خوب است و ما بدون آن خیلی خوب زندگی خواهیم کرد. شرکت‌های بزرگ دیجیتالی باید درک کنند قاره اروپا در برابر قدرت حاکمیت خود مقاومت کرده و بر آن تاکید دارد.

۱۰ امزیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی

آسیه فروردین

توسعه حرفه‌ای (PD) آنلاین، برای مربیان سال‌های اولیه کودکی مهم است. اینکه چگونه فناوری را در کلاس‌های درس دوران کودکی ادغام کنیم، مهم است. مزایای زیر، نه تنها استفاده از فناوری در کلاس‌های درسی و توسعه سال‌های اولیه کودکی را افزایش می‌دهد، بلکه کودکان خردسال را نیز برای استفاده از فناوری در برنامه درسی ابتدایی آماده می‌کند. امروزه، آموزش پیش‌دبستانی به این معناست. استفاده از فناوری‌های خاص در محیط یادگیری اولیه دوران کودکی و برنامه‌ریزی موثر برای استفاده از آن، هم برای کودکان و هم برای معلمان، مزایای واقعی دارد. در این مطلب، برای توسعه حرفه‌ای آنلاین ویژه مربیان دوران اولیه کودکی، بر ابزارهای ICT در اوایل کودکی تمرکز می‌کنیم که شما به عنوان یک معلم می‌توانید آنها را با موفقیت، در آموزش رشد دوران کودکی ادغام کنید. به عنوان مثال، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مراقبت از کودکان و آموزش مانند کامپیوتر، لپ‌تاپ، دوربین‌های دیجیتال و غیره. در زیر، ۱۰ مزیت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی ارایه شده است.

مزیت اول

کودکان خردسال از قبل در معرض ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات هستند، به این ترتیب، این ابزار روی آنها، محیط و افرادی که آنها را احاطه کرده‌اند، تاثیر می‌گذارد. ابزارهای ICT در حال تبدیل شدن به جزو فراگیر از دنیای فیزیکی و اجتماعی هستند. این، بخش مهمی از زندگی خصوصی و کاری اکثر افراد از جمله کودکان خردسال است.

مزیت دوم

مزیت دوم به فرصت‌های بالقوه فناوری اطلاعات و ارتباطات برای آموزش و یادگیری برنامه درسی مربوط می‌شود. به عنوان معلم دوران اولیه کودکی:

- از تجارب یادگیری و بازی، حمایت و آن را تقویت کنید.
- از یادگیری حرفه‌ای خود به عنوان یک معلم دوران کودکی حمایت و آن را تقویت کنید.
- روابط خود را با والدین و سایر افرادی که با مرکز آموزشی دوران کودکی شما مرتبط هستند، تقویت کنید.

مزیت سوم

بسیاری از برنامه‌های درسی، در حال حاضر از ادغام فناوری اطلاعات و ارتباطات در سراسر دوران آموزشی، از کودکی تا دبیرستان حمایت می‌کنند. تحقیقات نشان می‌دهد توجه سال‌های اخیر به فناوری اطلاعات و ارتباطات در دوران کودکی به این بخش مزیت بخشیده است. در حالی که توجه به ظهور زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به مدارس، قبلا بدون حمایت آموزشی صورت می‌گرفت، اکنون عکس این موضوع رخ می‌دهد.

مزیت چهارم

فناوری اطلاعات و ارتباطات از فراشناخت یا «یادگیری برای یادگیری» پشتیبانی می‌کند. این امر، به آن معنی است که آگاه هستید و همین موضوع، پایه و اساس چیستی یک کودک توانمند را در حوزه ICT فراهم می‌کند.

مزیت پنجم

استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی، از فرصت‌های زیادی برای رشد خلاقانه کودکان خردسال پشتیبانی می‌کند و برای ایفای نقش، تفکر تخیلی را به کار می‌گیرد.

مزیت ششم

هنگامی که فناوری اطلاعات و ارتباطات در محیط‌های آموزشی به کار گرفته می‌شود، توسعه زبان بسیار افزایش می‌یابد. ابزارها و منابع فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند واژه‌پردازها ممکن است بسیار ابتدایی به نظر برسند اما به یاد داشته باشید قدرت پردازش کلمه در این است که کودکان به راحتی می‌توانند نوشتار خود را ویرایش کرده و تغییر دهند و در عین حال مهارت‌های زبانی و سواد خود را توسعه بخشند.

مزیت هفتم

کودکان می‌توانند با استفاده از فناوری‌های مدرن مانند اینترنت، دانش جهانی خود را افزایش دهند.

مزیت هشتم

ویژگی‌های بسیاری که فناوری اطلاعات و ارتباطات در محیط آموزشی به همراه دارد، در نهایت مهارت‌های ظریف و حرکتی کودکان را بهبود می‌بخشد.

مزیت نهم

توسعه ریاضی نیز در نتیجه تصاویر بصری که رایانه‌ها می‌توانند ارایه دهند، افزایش می‌یابد.

مزیت دهم

یکی از مزایای فراوان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش دوران کودکی، آموزش همکاری است. این امر، علاوه بر رشد مهارت‌های اجتماعی کودکان، به تقویت زبان آنها کمک می‌کند.

راهنمای توسعه حرفه‌ای آنلاین مربیان دوران کودکی

مطابق با استانداردهای حرفه‌ای استرالیا برای معلمان و با لحاظ کردن دقیق بیانیه ECA در خصوص کودکان خردسال و فناوری‌های دیجیتال، راهنمای توسعه حرفه‌ای آنلاین برای مربیان دوران کودکی، موارد زیر را به معلمان توصیه می‌کند:

شرکت در کلاس‌های زنده؛ تجزیه و تحلیل موقعیت، درک توانایی‌ها و نیازهای خود، به‌کارگیری استراتژی‌های آموزشی کاربردی در آموزش دوران کودکی، تعبیه روش‌های جدید مشاهده و ارزیابی، ایجاد و حفظ روابط در زمینه مراقبت‌های اولیه و مرکز آموزش (ECEC) از طریق فناوری، درک نقش فناوری در یادگیری مبتنی بر (STEM)علوم، فناوری، مهندسی و ریاضیات) و تحقیق. تقویت سواد و شمارش اعداد با ابزارهای ICT در آموزش دوران کودکی، به‌کارگیری تئوری‌های آموخته‌شده با استفاده از فعالیت‌های همسو با چارچوب‌های یادگیری سال‌های اولیه کودکی (EYLF).

نقش‌های فناوری در آموزش کودکان

نقش فناوری در مراقبت از کودکان و آموزش، در توسعه قابلیت و سواد ICT کودک، بسیار مهم است. تحقیقات نشان داده نقش‌های معمولی ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- کودکانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات در بازی یا یادگیری خود استفاده می‌کنند (به تنهایی، با همسالان یا بزرگسالان)
- کودکان و معلمان با همدیگر از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای تقویت یادگیری کودکان استفاده می‌کنند.
- کودکان و معلمان با همدیگر از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای مستندسازی و تامل در خصوص یادگیری کودکان یا اشتراک‌گذاری یادگیری کودکان با والدین استفاده می‌کنند.
- معلمان و شاغلانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای برنامه‌ریزی و مدیریت اطلاعات استفاده می‌کنند.
- معلمانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده می‌کنند یا از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات یاد می‌گیرند.
- کودکان و شاغلانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای برقراری ارتباط یا تبادل ایده یا اطلاعات با سایر شاغلان، والدین یا محققان استفاده می‌کنند. (بولستاد، ۲۰۰۴)

استفاده از فناوری در آموزش دوران کودکی می‌تواند فراتر از نقش‌های فوق گسترش یابد، زمانی که هنگام فکر کردن در خصوص یکپارچه‌سازی فناوری، پتانسیل یادگیری را تصور کنید. در اینجا، بد نیست با نظرات برخی از شرکت‌کنندگان کارگاه آموزشی آنلاین مربیان پیش‌دبستانی و مهدکودک آشنا شوید تا بدانید امروز چگونه می‌توان استفاده از فناوری را در آموزش دوران کودکی بهینه کرد:

دومینیک: «من واقعا از این دوره لذت بردم! بسیار آموزنده و به خوبی تحقیق شده بود. توضیحات مفصلی در مورد تمام زمینه‌های مشخص‌شده در اهداف ارایه می‌داد. ویدیوها باعث می‌شد یادگیری، تعاملی‌تر به نظر برسد. مطالب ارایه‌شده، برای شیوه‌های تدریس آینده من، بسیار سودمند و قابل استفاده بود.»

یوآن: «این دوره، بسیار آموزنده و لذت‌بخش بود. درگیر شدن با مواد دوره و منابع اضافی، این مهارت را در من تقویت کرد تا به یک مربی آگاه‌تر و ماهرتر در دوران کودکی تبدیل شوم. من این دوره را به شدت به هر فردی که تمایل به به‌روز رسانی خود دارد، توصیه می‌کنم؛ کسب مهارت و دانش، به عنوان یک متخصص آموزشی.

ادغام ابزارهای مناسب ICT در آموزش دوران کودکی با به‌کارگیری تئوری‌های در حال رشد، با سرعت فزاینده، مهم است. فناوری اطلاعات و ارتباطات در مراقبت از کودک و آموزش به کودکان خردسال، کمک و در آنها، ایجاد انگیزه می‌کند.

وزیر ارتباطات اعلام کرد

افزایش تعرفه‌های پستی در ۱۴۰۱

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: افزایش تعرفه‌های پستی از اولین روزهای سال ۱۴۰۱ اتفاق می‌افتد و امیدواریم بخشی از مشکلات پستی را حل کند.

به گزارش ایسنا، عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در آیین افتتاح سیستم سورتینگ هوشمند مرکز تجزیه و مبادلات کشور با بیان اینکه یکی از مواردی که می‌تواند به رضایتمندی همکاران پستی در زمینه معیشت‌شان کمک کند، بحث تعرفه‌های پستی است، گفت: در دو سال و نیم گذشته تعرفه‌های پستی تغییری نکرده، آن هم در شرایطی که شاهد تورم‌های ۴۰ و ۵۰ درصدی بودیم. الان هزینه‌هایی که برای ارسال بسته‌های پستی انجام می‌شود، بیش از تعرفه‌های پستی است که پرداخت می‌کنند.

وی با بیان اینکه تعرفه‌های پستی نیازمند بازنگری بوده، افزود: در ماه آبان در کمیسیون تنظیم مقررات، جلسه‌هایی مربوط به تعرفه برگزار شده و بحث افزایش تعرفه، آزادسازی و رقابتی کردن آنها را به تصویب رساندیم، اما اعلام عمومی نکردیم چون دولت اعلام کرده بود که هرگونه افزایش قیمت باید علاوه بر مراجع تخصصی خودش باید در ستاد تنظیم بازار هم تصویب شود، در نهایت هم دولت تصمیم گرفت تا پایان سال افزایش قیمتی از سوی دولت اتفاق نیفتد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ادامه داد: در اولین روزهای سال ۱۴۰۱، این افزایش تعرفه محقق خواهد شد که قطعا کمک می‌کند برخی از مشکلات شرکت ملی پست حل شود، اما با بهینه‌سازی و افزایش بهره‌وری و استفاده بهتر از فناوری می‌توان هزینه‌های تمام‌شده را کاهش داد و از این طریق بخشی از مشکلات شرکت پست حل می‌شود. سختی کار موزعین را پیگیری کرده و آن را در کمیسیون اجتماعی دولت الکترونیکی مطرح کردیم اما با آن موافقت نشد، اما مجدد آن را پیگیری می‌کنیم. اگرچه وزارت ارتباطات از فیبرهای دریایی زیر آب گرفته تا مدارهای بالای ۳۶ هزار کیلومتر مشغله دارد، اما هیچگاه مشکلات پست کشور را فراموش نخواهیم کرد.

زارع‌پور با اشاره به نقاط قوت، ضعف و مشکلات شرکت ملی پست و تلاش برای حل این مشکلات گفت: امروز فناوری اطلاعات زندگی بشر را دگرگون کرده و همه چیز متاثر از این فناوری است. در این دوره وابستگی بشر به این فناوری کلیدی بیش از گذشته شده است. با شیوع کرونا تمام کسب‌وکارها تعطیل شدند و فرایندها به سمت غیرحضوری شدن رفت، اما شرکت ملی پست بیش از گذشته به‌صورت حضوری کار کردند. در حالی که وظایف بقیه کسب‌وکارها به واسطه دورکاری کاهش یافت اما کار شرکت ملی پست سه برابر گذشته با سیل مرسولات و بسته‌های پستی روبه‌رو شد.

وی با بیان اینکه همت مجموعه پستی کشور در زمان شیوع کرونا قابل تقدیر است، اظهار کرد: شرکت ملی پست در دوران شیوع کرونا نه تنها تعطیل نشد، بلکه بیشتر از گذشته به فعالیت پرداخت و در زمانی که کشور به آن نیاز داشت، توانست نمره قبولی بگیرد. در دوره جدید مدیریتی شرکت ملی پست که به تازگی آغاز شده است، نیز انتظار داریم چشم‌اندازهای پست هوشمند در کشور ما محقق شده و پست جمهوری اسلامی ایران به اپراتور پست هوشمند تبدیل شود.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات خاطرنشان کرد: لازمه دستیابی به این هدف توجه به سرمایه‌های انسانی و حفظ اعتماد مردم به این نماد ملی است. در حکم مدیرعامل شرکت ملی پست ذکر کرده‌ام که باید برای بالا بردن کیفیت معاش کارمندان تلاش کرد. شرکت ملی پست باید به پشتوانه توسعه اقتصاد دیجیتال کشور تبدیل شود. برای دستیابی به این هدف، نیاز است از زمان قبول مرسوله تا توزیع آن، از فناوری‌های روز استفاده کرده و کار مردم و کارمندان را کاهش دهیم تا آنها طعم شیرین فناوری را بچشند.

زارع‌پور تاکید کرد: تفکیک هوشمند پست که بزرگ‌ترین مرکز آن را در کشور افتتاح کردیم، کمک می‌کند به این چشم‌انداز دست پیدا کنیم. انتظار داریم با ارتقای سطح کیفی خدمات پست، رضایتمندی مردم از این مجموعه افزایش پیدا کند تا لبخند رضایت را بر لبان مردم ببینیم. همچنین تاکنون جلسات متعددی با مدیران، هیات مدیره و مدیران استانی مجموعه پستی کشور داشتیم و در جریان مشکلاتی که در این شبکه وجود دارد، قرار گرفته‌ایم.

وی همچنین در جمع خبرنگاران گفت: امروز شاهد افتتاح بزرگ‌ترین مرکز هوشمند تفکیک محصولات پستی در کشور هستیم که با تلاش بی‌وقفه کارکنان شرکت پست طی پنج ماهه گذشته راه‌اندازی شده است.

لایحه حفاظت از اطلاعات شخصی کاربران به جریان افتاد

حاکمیت داده در کشور قانونمند می‌شود؟

لایحه «حفاظت از داده‌های شخصی» با هدف اتخاذ راهکارهای قانونی در حفظ حریم خصوصی کاربران، بار دیگر در جریان تصویب در دولت قرار گرفت تا با ارایه به مجلس، نظام حاکمیت داده در کشور قانونمند شود.

به گزارش خبرگزاری مهر، نشت اطلاعات و افشای پایگاه اطلاعات هویتی کاربران یکی از موضوعات دارای اهمیت سال‌های اخیر فضای مجازی بوده که هر بار پس از گذشت چند روز، به دلیل نبود قوانین مشخص در مواجهه با آن، به دست فراموشی سپرده می‌شود.

برای مثال کمتر از دو سال پیش نشت اطلاعات، شناسنامه‌ای ۸۰ میلیون کاربر ایرانی از طریق سرورهای سازمان ثبت احوال و وزارت بهداشت خبرساز شد. پس از آن نیز شاهد افشای بانک اطلاعاتی حاوی اطلاعات شمار زیادی از کاربران ایرانی یکی از شبکه‌های اجتماعی و شماری از کاربران یکی از بازارهای ایرانی نرم‌افزارهای موبایلی بودیم؛ سرقت پایگاه داده سازمان امور دانشجویان وزارت علوم و برخی شرکت‌های هواپیمایی و بانک‌ها نیز از همین دست اتفاقات بوده است که متاثر از فهرست مشترکی از خطاها و ضعف‌های امنیتی در پایگاه‌های داده، عموما تکرار می‌شود.

افشای داده تنها مربوط به کشور ما نیست و نشت اطلاعات میلیون‌ها پروفایل شخصی مربوط به مشترکان فیس‌بوک در جریان تبلیغات سیاسی انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا که توسط شرکت کمبریج آنالیتیکا (یک شرکت تحلیل اطلاعاتی) صورت گرفت از جمله بزرگ‌ترین این پرونده‌ها است. این در حالی است که «داده» در دنیای امروز یک دارایی با ارزش محسوب می‌شود که نشت و سرقت آن تبعات بسیار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را در بردارد و حفاظت قانونی از آن، باید در سازوکارهای مرتبط با نظام حاکمیت داده جای گیرد.

*الزامات قانون‌نویسی برای حفاظت از اطلاعات

الزامات قانون‌گذاری در حفاظت از اطلاعات را می‌توان در قالب چند محور از جمله الزامات استفاده و نگهداری از داده‌های شخصی کاربران، الزامات افشای داده‌های شخصی، حقوق کاربران در زمینه حریم خصوصی، مسوولیت‌های متولیان داده‌های شخصی و الزامات دسترسی کاربر به داده‌های شخصی در فضای مجازی، تعریف کرد.

در گزارشی که پیش از این با عنوان «حفاظت از داده‌های کاربران و رویکردهای جهانی» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر شده است، پس از بررسی اسناد و مدارک بین‌المللی و منطقه‌ای حریم خصوصی و حفاظت از داده‌های کاربران، این نتیجه‌گیری حاصل شده که «حفاظت از داده‌های کاربران با توجه به توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضای مجازی به یکی از اولویت‌های سیاستی و قانون‌گذاری کشورها تبدیل شده و اغلب کشورهای توسعه‌یافته به تصویب قوانین بخشی یا یکپارچه در این زمینه اقدام کرده‌اند. در این میان کشورهایی همچون پاکستان، گواتمالا، هند، ترکیه، مالزی، مکزیک، فیلیپین، سنگاپور، ونزوئلا دارای کمبود قوانین در این حوزه هستند. ایالات متحده آمریکا و ژاپن دارای رویکرد قانون‌گذاری بوده‌اند و کره‌جنوبی، استرالیا، کانادا، اتریش، بلژیک، فرانسه، ایتالیا، کانادا، دانمارک، فنلاند، آلمان، یونان، بلژیک، نروژ، ایرلند، پرتغال، اسپانیا، سوئد، سوییس و انگلستان از جمله کشورهایی هستند که دارای قانون‌گذاری یکپارچه در عرصه حفاظت از داده‌های کاربران هستند. بر این اساس ضرورت تصویب قانون صیانت و حفاظت از داده‌های شخصی در کشور ما نیز احساس می‌شود.»

این ضرورت بر مبنای اصول مختلف فصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران راجع‌به حقوق ملت به‌ویژه اصول ۱۹، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۲۶، ۳۸ و ۳۹ قانون اساسی و نیز سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای به‌خصوص بندهای یک و ۷، نظام اداری به‌ویژه بند ۲۳، پدافند غیرعامل به‌ویژه بند ۱۱، امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات به‌ویژه بند یک و برنامه ششم توسعه به‌ویژه بندهای ۳۶، ۳-۵۵ قابل پیگیری است و با در نظر گرفتن این اسناد، می‌توان به شاخص‌ها و سیاست‌های مشخصی برای قانون‌گذاری درباره حفاظت از داده دست یافت.

GDPR و تلاش برای محافظت از حریم خصوصی کاربران

حریم خصوصی کاربران فضای مجازی در ایران تاکنون مشمول قانونی نبوده و به همین دلیل بسیاری از مصادیق نقض حریم خصوصی در فضای مجازی به وفور اتفاق می‌افتد.

به دلیل مشخص نبودن مصادیق گردآوری، استفاده، نگهداری و افشای اطلاعات و مسوولیت‌های متولیان داده‌های شخصی از جمله شبکه‌های اجتماعی داخلی و خارجی، حفاظت از حریم خصوصی کاربران در فضای مجازی با ابهامات جدی همراه است.

این در حالی است که بسیاری از کشورهای دنیا، برای حفاظت از اطلاعات در فضای مجازی، قوانین مشخصی تدوین کرده‌اند و اتحادیه اروپا نیز قانون جامعی از صیانت از اطلاعات شخصی به نام GDPR را به تصویب رسانده است. این قانون از ۲۵ ماه می سال ۲۰۱۸ اجرایی شده و شرکت‌های زیادی در اتحادیه اروپا و حتی خارج از آن، تحت تاثیر این قانون قرار گرفته‌اند.

این قانون که حتی مشمول قوانین و مقرراتی برای صادرات اطلاعات شخصی به خارج از اتحادیه اروپا نیز می‌شود، شبکه‌های مجازی را ملزم به تبعیت از قوانین فضای مجازی کشورها برای صیانت از حریم خصوصی کاربران می‌کند و در صورت نقض این قانون، این شبکه‌ها با جریمه‌های سنگینی مواجه می‌شوند.

در این قانون به این ابهامات پاسخ داده می‌شود که کدام داده‌های جمع‌آوری شده شامل حریم خصوصی می‌شود؛ چه کسانی می‌توانند از آن استفاده کنند و چه کارهایی باید انجام پذیرد تا کاربر از حفاظت و امانت این اطلاعات مطمئن شود. در نهایت اینکه تحلیل این داده‌ها تحت چه قوانینی ممکن خواهد بود.

به همین دلیل گفته می‌شود که اگرچه GDPR یک قانون مصوب در داخل اتحادیه اروپا محسوب می‌شود اما محدوده تعریف شده آن تمامی کشورها و شرکت‌هایی که به نوعی با اتحادیه اروپا مراوده دارند را نیز دربرمی‌گیرد. از این رو شرکت‌های زیادی در آمریکا و آسیا نیز اعلام کرده‌اند که به این قانون پایبند خواهند بود. بنابراین می‌توان گفت که این قانون تبدیل به یک استاندارد سطح جهانی برای حفاظت از اطلاعات شخصی شده است.

تصویب GDPR به عمر دولت دوازدهم قد نداد

در ایران نیز با توجه به ایجاد موج جهانی برای ملحق شدن به قانونGDPR، بحث تصویب «قانون حفاظت از اطلاعات شخصی» از حدود سه سال پیش توسط دولت دوازدهم مطرح شد و این‌طور گفته شد که قرار است حفاظت از داده در کشور بر مبنای قانون GDPR اصلاح و ویرایش شود.

خرداد سال ۹۷ محمدجواد آذری‌جهرمی وزیر وقت ارتباطات و فناوری اطلاعات در پیامی توییتری اجرای قانون حفاظت از اطلاعات شخصی در اتحادیه اروپا را تبریک گفت و از انتظار برای تصویب چنین لایحه‌ای در ماه‌های آتی در ایران خبر داد.

مرداد ۹۷ نیز پیش‌نویس لایحه صیانت از داده‌های شخصی در این لینک از سوی وزارت ارتباطات منتشر شد.

در آن زمان با همکاری مرکز پژوهش‌های مجلس و پژوهشگاه قوه قضاییه و وزارت ارتباطات، پیش‌نویس اولیه مشترک میان دولت، مجلس و قوه قضاییه تهیه شد تا در قالب لایحه‌ای از سمت دولت به مجلس برود.

برای مثال کارشناسی در زمینه جرم‌انگاری در این لایحه در قوه‌قضاییه انجام شد و برخی کمیسیون‌های تخصصی و فرعی دولت نیز موارد دیگری را مورد بررسی قرار دادند تا بسیاری از مشکلات افشای اطلاعات در فضای مجازی به صورت قانونی حل شود. با این وجود آن‌طور که انتظار می‌رفت مسیر تصویب این لایحه پیش نرفت و دولت دوازدهم موفق نشد لایحه را برای ارایه به مجلس به سرانجام برساند.

بازنگری در GDPR ایرانی و حرکت به سمت حفاظت از حریم خصوصی

اغلب کشورهای دنیا با در نظر گرفتن ویژگی‌های بومی و فرهنگی خود، به جای اینکه از ابتدا قانونی مانند GDPR بنویسند، قانون اتحادیه اروپا را به قانون داخلی خود تغییر داده و بازنگری کرده‌اند.

با توجه به دغدغه‌هایی که در کشور ما در خصوص قانون‌نویسی در حوزه فضای مجازی و حفظ اطلاعات شخصی کاربران وجود دارد، باید رویه‌ای دنبال شود که در کنار بومی‌سازی قانونی مانند GDPR به موضوعات فنی داخلی نیز توجه ویژه شده و مشخص شود که تطبیق شرکت‌های داخلی، سایت و اپلیکیشن‌ها با این قانون چگونه انجام خواهد شد. به این معنا که شرکت‌ها برای آماده‌سازی خود با قانون GDPR نیازمند چه فعالیت‌ها و زیرساخت‌هایی هستند و چه اقداماتی را باید انجام بدهند و یا اینکه فرایند قانونی حفاظت از حریم شخصی و حفاظت از داده‌ها برای پلتفرم‌های پرمخاطب چگونه دنبال می‌شود؟ در کنار این موضوع، بحث تقسیم‌بندی وظایف متولیان امنیت داده در کشور نیز در درجه اهمیت قرار دارد و باید در سطح دستگاه‌های حساس و حیاتی و سایر نهادهای مسوول، مورد توجه قرار گیرد.

با این وجود هم اکنون معاون وزیر ارتباطات و رییس سازمان فناوری اطلاعات از اهتمام دولت سیزدهم برای به ثمر رساندن لایحه حفاظت از حریم خصوصی کاربران خبر داده و گفته است که این لایحه قرار است از سوی دولت به مجلس ارایه شود.

محمد خوانساری در گفت‌وگو با خبرنگار مهر در تشریح برنامه‌های وزارت ارتباطات برای حفظ حریم خصوصی کاربران و صیانت از داده‌های شخصی، با اشاره به لایحه‌ای که در دولت قبل در این خصوص به سرانجام نرسید، اظهار داشت: ما در حال بازبینی لایحه GDPR که در دولت قبل برای «حفظ حریم خصوصی و حفاظت از داده» مطرح شده بود، هستیم. وی با بیان اینکه به‌طور مجددا این لایحه را فعال خواهیم کرد تا در کمیسیون‌های دولت به تصویب برسد و در نهایت از سوی هیات دولت به مجلس تقدیم شود، گفت: این مهم‌ترین کاری است که باید در حوزه حفاظت از اطلاعات انجام شود و به همین خاطر تاکید ما این است که سریع‌تر به نتیجه برسد.

معاون وزیر ارتباطات در پاسخ به این سوال که آیا این لایحه، برگردانی از قانون GDPR اتحادیه اروپا خواهد بود، گفت: قاعدتا خیر؛ این لایحه را با شرایطی که در کشور داریم باید تطبیق دهیم و بالطبع، قوانین و مقررات ما در کشور برای حفظ حقوق داده و مردم متفاوت است و هر کشور نیز شرایط خاص خود را دارد. اما به نظر می‌رسد خط مشی یکی است و به همین خاطر می‌توان از راهنمایی‌های این قانون استفاده کرد.

رییس سازمان فناوری اطلاعات ایران با اشاره به اینکه نسخه مفصلی از قانون حفاظت از اطلاعات در فضای مجازی از سوی سازمان فناوری اطلاعات آماده شده بود، گفت: در دولت سیزدهم و حسب یافته‌ها و تغییراتی که ایجاد شده، وزیر ارتباطات این مسوولیت را به اینجانب محول کردند که بازبینی این لایحه را به شکل خاص دنبال کنم.

اتمام بازنگری لایحه حفاظت از اطلاعات تا پایان سال

وی با تاکید بر اینکه GDPR را به عنوان لایحه‌ای که از سوی دولت باید نهایی شود و سریع‌تر به مجلس ارایه شود در دستور کار قرار داده‌ایم، افزود: پیش‌بینی ما این است که رویه کارشناسی بازنگری این لایحه، تا قبل سال به پایان برسد و ما از ظرفیت کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال دولت برای تصویب شدن این لایحه نیز استفاده خواهیم کرد.

خوانساری با بیان اینکه بازبینی مجدد با هدف ارایه یک لایحه جامع و کامل در حوزه حفاظت از اطلاعات در فضای مجازی مدنظر است، گفت: طبیعتا ما یک بار می‌توانیم شانس خود را برای ارایه لایحه با این مضمون، به مجلس امتحان کنیم. به همین علت بهتر است که این لایحه کامل باشد و چیزی از قلم نیفتد تا قانونی محکم در حفاظت از حقوق مردم تصویب شود و مردم از ثمرات آن بهره‌مند شوند.

معاون وزیر ارتباطات گفت: در صورت نهایی شدن این لایحه در وزارت ارتباطات، پیش‌نویس آن را منتشر خواهیم کرد، گفت: این حق مردم است که در جریان قرار بگیرند و ما چیز پنهانی نداریم. قصدمان دفاع از حقوق مردم به صورت قانونی است. دولت انرژی زیادی خواهد گذاشت تا این لایحه را به مجلس ببرد.

وی در مورد تفاوت این طرح با طرح حمایت از حقوق کاربران فضای مجازی و خدمات پایه کاربردی که هم اکنون در مجلس شورای اسلامی در دست بررسی است، گفت: سطوح عملکرد این دو طرح کاملا متفاوت است. اگرچه قطعا این طرح‌ها متناقض هم نبوده بلکه مکمل هم خواهند بود. اما در طرح حفاظت از اطلاعات، قوانین مرتبط با انتشار داده‌های شخصی قرار است تصویب شود.

به گزارش مهر، موضوع قانون‌گذاری در حوزه حکمرانی داده از سال گذشته نیز در مجلس یازدهم مورد پیگیری قرار گرفت و نمایندگان به دلیل خلأ قوانین مرتبط با این حوزه، دو طرح «طرح یکپارچه‌سازی داده و اطلاعات ملی» و «الزام به انتشار داده و اطلاعات عمومی» را در جریان تصویب قرار داده‌اند.

از سوی دیگر بخشی از طرح حمایت از حقوق کاربران و خدمات پایه فضای مجازی نیز در راستای تنظیم‌گری حقوق کاربران فضای مجازی تعریف شده است.

حال در صورتی که روند بازنگری لایحه دولت در زمینه حفاظت از اطلاعات نیز تا پایان امسال به اتمام برسد و دولت روند تصویب آن را سرعت بخشد، می‌توان امیدوار بود که این لایحه از ابتدای سال ۱۴۰۱ با قید فوریت در کنار سایر قوانین مرتبط در مجلس، وارد فرایند تصویب شود.

به این ترتیب از سال آینده شاهد پیاده‌سازی نظام حاکمیت داده در کشور و قانونمند شدن انتشار اطلاعات در فضای مجازی خواهیم بود.

خبر

در راستای کاهش وابستگی به نفت

سرمایه‌گذاری چند میلیارد دلاری عربستان در حوزه متاورس و بلاک‌چین

عربستان سعودی از سرمایه‌گذاری چند میلیارد دلاری در زمینه استفاده از فناوری‌های پیشرفته‌ای همچون بلاک‌چین و متاورس خبر داده است.

به گزارش المانیتور، عربستان سعودی در مجموع بیش از ۶.۴ میلیارد دلار در این دو حوزه سرمایه‌گذاری می‌کند. از این رقم، یک میلیارد دلار به سرمایه‌گذاری در شرکت فناوری و دیجیتال نئوم اختصاص می‌یابد که نام آن برگرفته از شهر نئوم است که در آینده با رویکرد شهر هوشمند در عربستان تاسیس می‌شود.

این شرکت قصد دارد متاورس اختصاصی خود را نیز ایجاد کند که یک جهان سه بعدی دیجیتال است که کاربران آن می‌توانند با یکدیگر تعامل داشته باشند.

شرکت نفت دولتی آرامکو عربستان سعودی نیز یک میلیارد دلار در صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر پراسپریتی ۷ ونچرز سرمایه‌گذاری خواهد کرد. این صندوق روی شرکت‌هایی با تمرکز بر فناوری‌های آینده‌نگر مانند بلاک‌چین سرمایه‌گذاری خواهد کرد. فناوری بلاک‌چین اطلاعاتی را که به صورت دیجیتالی ذخیره می‌شود، رمزگذاری می‌کند.

عبداله السوها، وزیر فناوری اطلاعات عربستان سعودی، گفت که این سرمایه‌گذاری‌ها نشان‌دهنده هدایت عربستان به سوی رشد اقتصاد دیجیتال است. وی افزود که این تلاش به نفع سعودی‌ها و مردم در سراسر خاورمیانه و شمال آفریقا خواهد بود.

عربستان سعودی در تلاش است تا وابستگی خود به نفت را کاهش دهد. اگرچه قیمت نفت در حال حاضر بالاست، اما تقاضا برای سوخت‌های فسیلی در سراسر جهان رو به کاهش است زیرا مردم و دولت‌ها به دنبال اشکال پاک‌تر انرژی‌های تجدیدپذیر هستند. عربستان سعودی برای مدت طولانی به فروش نفت وابسته بوده ولی ولیعهد سعودی علاقه‌مند به تنوع بخشیدن به اقتصاد و استفاده از فناوری‌های جدید است.

نقص امنیتی سرویس ایمیل زیمبرا شناسایی شد

یک نقص امنیتی در سیستم مدیریت ایمیل زیمبرا شناسایی شده که مهاجمان سایبری به کمک آن، پست‌های الکترونیکی قربانیان را به صندوق‌های پستی تحت کنترل خود، منتقل کرده‌اند.

به گزارش ایسنا، محققان شرکت Vollexity (یک شرکت فعال در حوزه امنیت سایبری) از وجود یک نقص امنیتی (cross-site scripting XSS) در سیستم مدیریت ایمیل زیمبرا (Zimbra) خبر داده‌اند. مرکز ماهر (مدیریت امداد و هماهنگی رخدادهای رایانه‌ای) اعلام کرد که مهاجمان سایبری به کمک این آسیب‌پذیری روز صفر در پلتفرم زیمبرا، پست‌های الکترونیکی قربانیان را به صندوق‌های پستی تحت کنترل خود منتقل کرده‌اند.

این شرکت در یک گزارش فنی تایید کرده که تمام نسخه‌های کمتر از ۸،۸،۱۵ ابزار زیمبرا در برابر این تهدید آسیب‌پذیرند. حملات به‌صورت ارسال ایمیل‌های فیشینگ با پیوندهای مخرب و تم‌های مختلف (به‌عنوان‌مثال، درخواست‌های مصاحبه، دعوت به مزایده و تبریک تعطیلات) به‌صورت موج‌گونه برای قربانیان بوده است.

پس از کلیک روی لینک مخرب، مهاجم به یک صفحه در سرور زیمبرا سازمان هدف، با یک فرمت خاص URI هدایت شده که با ورود کاربر قربانی به سیستم مذکور امکان بارگیری یک فایل جاوااسکریپت مخرب را ایجاد می‌سازد. این آسیب‌پذیری همچنین به مهاجمان امکان استخراج کوکی‌ها برای اجازه دسترسی دائمی به صندوق پستی، ارسال پیام‌های فیشینگ به مخاطبین کاربر و نمایش درخواست دانلود بدافزار از وب‌سایت‌های مورد اعتماد را می‌دهد.

به گزارش ایسنا، با وجود اینکه همواره هشدار داده می‌شود که روی لینک‌های ناشناس و حتی لینک‌های مشکوکی که از دوستان و آشنایان ارسال می‌شود کلیک نکنید، اما این احتمال وجود دارد که افراد به هر دلیل، از وعده اینترنت رایگان تا ثبت‌نام در یک سایت بخت‌آزمایی، باز هم روی لینک‌ها کلیک کرده و گرفتار حمله فیشینگ شوند، حملاتی که با راه‌اندازی سایت‌های مشابه سایت‌های معتبر، اطلاعات کاربران را به سرقت می‌برند و البته شرکت‌ها هم از این حملات در امان نیستند.

در برخی موارد نیز درخواستی مبنی بر کلیک کردن روی لینک اینگونه ایمیل‌ها در قالب ایمیل‌های تبلیغاتی فرستاده می‌شود و گیرنده را برای باز کردن ایمیل‌ها تشویق می‌کند. به همین دلیل کارشناسان هشدار می‌دهند کاربران نباید هر ایمیلی که برای‌شان ارسال می‌شود را باز کنند، به‌خصوص اگر این ایمیل از فرستنده ناشناس ارسال شده باشد و اگر موضوع و متن ایمیل جذاب بود، باید با شک و تردید بیشتری به آن نگاه کنند.

نشانی دفتر مرکزی: ولیعصر/بالاتر از زرتشت/کوچه نوربخش/شماره ۲۰

تلفن تحریریه: ۸۸۹۳۶۴۵۴ ■ مرکز تلفن: ۸۸۹۴۶۴۵۰ ■ دورنگار: ۸۸۹۳۶۴۵۶

لیتوگرافی و چاپ: رواق روشن مهر ■ توزیع: نشر گستر امروز

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۸۰۴۵۷۲ ■ توزیع و مشترکین: ۸۸۹۴۶۴۴۹

خبر

با هدف گرفتن ۵ غول فناوری؛

اتحادیه اروپا درباره قانون بازارهای دیجیتال به توافق می رسد

قانونگذاران و کشورهای عضو اتحادیه اروپا احتمالا در ماه آوریل درباره قوانین مهمی برای محدود کردن قدرت غول های فناوری آمریکایی به توافق برسند. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز، به گفته یکی از قانونگذاران ارشد پیش بینی می شـود موارد اختلاف نظر در هفته های آینده حذف شوند. مارگارت وستاگر کمیسیونر آنتی تراست اتحادیه اروپا حدود یک سال قبل مجموعه‌ای از بایدها و نبایدها برای شرکت های بزرگ آنلاینی که داده ها را کنترل می کنند، وضع کرد که به «قانون بازارهای دیجیتال» (DMA) مشهور شده است. طبق این قوانین جریمه ای تا ۱۰ درصد درآمد جهانی شرکت برای نقض کنندگان قوانین وضع می شود. قانون بازارهای دیجیتال اپل، گوگل، فیس بوک، آمازون، مایکروسافت را به طور خاص هدف گرفته است. البته نخست قانونگذاران اتحادیه اروپا و کشورهای عضو باید قانون را تایید کنند تا اجرایی شود. آندراس شواب یکی از قانونگذارانی است که تاکنون با کشورهای عضو اتحادیه ۲ جلسه در این باره برگزار کرده است. او نسبت به دستیابی به توافق درباره قانون خوشبین است و می گوید: ما هنوز می خواهیم قانون را تا پایان مارس یا اوایل آوریل نهایی کنیم. با این وجود به گفته او هر دو طرف در مورد نقش کمیسیون اروپا اختلاف نظر دارند. قانونگذاران اصرار دارند به عنوان تنها مجری قانون عمل کنند و حق وتو داشته باشند، حال آنکه کشورهای عضو اتحادیه می خواهند ناظران ملی اختیار عمل بیشتری در این زمینه داشته باشند و حق وتوی کمیسیون اتحادیه اروپا نیز حذف شود.

شبکه‌های مخابراتی و اداره هوانوردی؛ از تعامل تا تقابل

خطرات فناوری 5G که هواپیماها را تهدید می کند

سعید میرشاهی

اداره هوانوردی فدرال (FAA) مدتی قبل، نگرانی هایی را در خصوص اینکه چگونه سرویس‌های تلفن همراه جدید و پرسـرعت نسل پنجم در نزدیکی فرودگاه‌ها می‌تواند در عملکرد هواپیما تداخل داشـته باشد و هواپیماها را در معرض خطر قرار دهد، مطرح کرده بود.

چالش شرکت‌های مخابراتی و هوانوردی

بسیاری از شرکت‌های فعال در حوزه فناوری 5G مانند AT&T و Verizon با این ادعا مخالفت کرده‌اند اما ظاهرا دیدگاه Prasenjit Mitra، پروفسور علوم و فناوری اطلاعات در دانشـگاه پنسـیلوانیا، در مقاله‌ای که اولین بار در The Conversation منتشر شد، با ادعای FAA مطابقت دارد. اگرچه شـرکت‌های AT&T و Verizon با ادعای FAA مخالف بودند اما هر دو موافقت کردند نصب آنتن‌های تلفن همراه جدید خود را در نزدیکی فرودگاه‌ها به مدت شش ماه متوقف کنند. با این حال، به نظر می‌رسد این اختلافات به زودی کاهش نمی‌یابد. مناقشه با حراج بخشـی از طیف باند C توسط دولت ایالات متحده به اپراتورهای بی‌سیم در سال ۲۰۲۱ به مبلغ ۸۱ میلیارد دلار آغاز شد. استفاده اپراتورها از طیف باند C برای ارایه خدمات 5G با سرعت کامل، ۱۰ برابر سریع‌تر از سرعت شبکه‌های 4G است. این پروفسور علوم و فناوری اطلاعات، در حالی که دیدگاه FAA را به اشتراک می گذارد، معضلات شبکه‌های 5G را بررسی کرده است. وی معتقد است سیگنال‌های بی‌سیم توسط امواج رادیویی منتقل می‌شوند. طیف رادیویی از ۳ هرتز تا ۳ هزار گیگاهرتز متغیر و بخشی از طیف الکترومغناطیسی است. بخشی از طیف رادیویی که سیگنال‌ها را از تلفن شما و سایر دستگاه‌های بی‌سیم حمل می‌کند، ۲۰ کیلوهرتز تا ۳۰۰ گیگاهرتز است. اگر دو سیگنال بی‌سیم در یک منطقه، از فرکانس یکسانی استفاده کنند، نویز مخدوش دریافت خواهید کرد. این نویز را زمانی می‌شنوید که در میانه راه بین

دو ایستگاه رادیویی هستید که از باندهای فرکانسی یکسان یا مشابه برای ارسال اطلاعات خود استفاده می کنند. در این حالت، سیگنال‌ها مخدوش می‌شوند و گاهی اوقات یک ایستگاه را می‌شنوید و در زمان‌های دیگر، ایستگاه‌های دیگری که همگی با دوز مناسبی از نویز مخلوط می‌شـوند. در ایالات متحده آمریکا، اسـتفاده از این باندهای فرکانس توسط کمیسیون ارتباطات فدرال به شدت رگولاتوری می‌شود تا اطمینان حاصل شود ایستگاه‌های رادیویی، حامل‌های بی‌سیم، لاین‌ها یا طیف‌های فرکانس برای استفاده منظم لحاظ شده‌اند.

فناوری 5G و ارتفاع‌سنج هواپیما

این متخصص فناوری در ادامه به این نکته اشاره کرد که چگونه ارتفاع‌سنج‌های مورداستفاده هواپیماهای مدرن برای محاسبه زمان بازگشت سیگنال از زمین، به منظور آگاهی از وضعیت هواپیما در سیستم‌های فرود خودکار، بسیار حیاتی هستند. دید کم ارتفاع‌سنج رادیویی در هواپیما به خلبان می گوید که هواپیما چقدر از زمین فاصله دارد. به گفته پروفسور پراسنجیت میترا، اگر ارتفاع‌سنج، سیگنال یک حامل بی‌سیم را به عنوان سیگنال برگشتی از زمین تفسیر کند، ممکن است به اشتباه فرض کند زمین از آنچه هست، نزدیک‌تر است، بنابراین در تلاش برای کاهش ارتفاع هواپیما و سایر مانورهای لازم برای فرود هواپیماست.

وی معتقد است اگر تداخل با سیگنال‌های حامل بی‌سیم، سیگنال‌های رادیویی ارتفاع‌سنج را خراب و مخدوش کند، ممکن است ارتفاع‌سنج، سیگنال برگشتی را تشخیص ندهد و در نتیجه نتواند تشخیص دهد هواپیما چقدر به زمین نزدیک است. وی همچنین خاطرنشـان کرد بخش‌هایی از طیف فرکانس رادیویی مورداستفاده هواپیماها و حامل‌های تلفن همراه، متفاوت است. مشکل این است که ارتفاع‌سنج‌های هواپیما از محدوده ۴,۲ تا ۴,۴ گیگاهرتز استفاده می کنند، در حالی که طیف باند C اخیرا فروخته شـده و قبلا نیز استفاده نشده است. حامل‌های بی‌سیم از ۳,۷ تا ۳,۹۸ گیگاهرتز، متغیر است. این متخصص فناوری اطلاعات می‌نویسد: «معلوم است اختلاف ۰,۲۲ گیگاهرتز بین سیگنال‌ها، برای اطمینان کامل از اینکه سیگنال حامل تلفن همراه با سیگنال ارتفاع‌سنج اشتباه گرفته نشود یا آن را خراب نکند، کافی نیست.»

از تداخل تا تفاهم

اگرچه این پژوهشگر فناوری امیدوار بود برای عملکرد صحیح ارتفاع سنج‌ها، سیگنال‌های سرگردان را در حالی که فیلتر می‌شوند، می‌توان به عنوان نویز ثبت کرد اما وی همچنین خاطرنشان کرد که ارتقای ارتفاع‌سنج هواپیما، گران است. پروفسور پراسنجیت میترا به متخصصان هوانوردی و شبکه‌های مخابراتی توصیه کرد: «بهتر است به تفاهم برسند و فعلا از مشکلات دوری کنند.» وی در حالی که معتقد است احتمال چنین تداخلی بسیار اندک است اما هشدار داد داده‌های زیادی وجود ندارد که بگوییم چنین تداخلی هرگز رخ نخواهد داد. به وقوع پیوستن تداخل، بستگی به گیرنده‌های ارتفاع‌سنج و حساسیت آنها دارد. این متخصص فناوری اطلاعات می گوید: «هیچ راهی برای اطمینان از اینکه این سیگنال‌های مزاحم سرگردان هرگز به ارتفاعات نخواهند رسید، وجود ندارد.» سیگنال‌های 5G با سرعت کامل، همانند سیگنال‌های ارایه‌شده در سرویس‌های حامل بی‌سیم، ممکن است با ارتفاع‌سـنج‌های هواپیما تداخل داشته باشند. در این خصوص، شـرکت‌های AT&T و Verizon پس از توافق برای عدم نصب فرستنده و گیرنده 5G در نزدیکی ۵۰ فرودگاه بزرگ برای شش ماه اول سال، درخواست دیگر FAA مبنی بر به تعویق انداختن استفاده از 5G را رد کردند. مدیران ارشد این دو شرکت، در نامه ارسالی به رگولاتوری تاکید کردند سرویس‌های 5G خود را ادامه خواهند داد. بر اساس گزارش فایننشال تایمز، اپراتورهای مخابراتی: «مشابه مشخصات موجود در فرانسه، مناطق به اصطلاح محروم را در اطراف فرودگاه‌ها انتخاب خواهند کرد.»

خانواده موفق در فضای مجازی

مرتضی حاجی‌زین‌العابدینی، کارشناس فناوری اطلاعات

خدمات، سـرویس‌ها و کاربردهای فضای مجازی سال‌هاست سبک زندگی بشر را تغییر داده است. برای درک میزان سرعت نفوذ فضای مجازی کافی است نگاهی به تاریخ رسـانه داشته باشیم. تلویزیون از زمان اختراع ۷۵ سال زمان برد تا به ۵۰ میلیون کاربر برسد، رادیو ۳۸ سال و اینترنت چهار سال. یکی از پیام‌رسان‌ها فقط پس از ۱۶ ماه به ۵۰ میلیون کاربر رسید که نشان می‌دهد رسانه و فضای مجازی با چه سرعتی زندگی فیزیکی را تحت‌الشعاع خودش قرار داده است. از زمان شـیوع بیماری کرونا و محدودیت‌هایی که به این واسطه ایجاد شده، فضای مجازی با سرعتی چند برابر همه گروه‌های سنی را درگیر خود کرده است. فضایی که سرشار از فرصت‌ها و تهدیدات است.

آموزش مجازی که نشات گرفته از محدودیت‌های کرونایی است باعث شد تا کودکان از سـنین پایین‌تر مجبور به حضور در فضای مجازی شوند، این موضوع موجب می‌شود خانواده به عنوان کوچک‌ترین واحد اجتماعی، وظایف سنگین و بیشتری را نسبت به فرزند خود در دنیای جدید حس کند. در این موضوع خانواده‌ای موفق‌تر خواهد بود که نسبت به فضای مجازی، وظایف و تکالیف خود آگاهی داشته باشد و نوع جدید زندگی را به بهترین شکل مدیریت کند.

مدیریت زمان: در بحـث مدیریت زمان آنچه حائز اهمیت اسـت مدیریت زمان صرف شده در فضای مجازی توسط خود والدین است. پدر و مادری که به‌طور مداوم گوشی در دست داشته و در دنیای مجازی زندگی می‌کنند، نمی‌توانند الگوی خوبی برای فرزندان باشند و با آنان از مدیریت زمان صحبت کنند. باید میزان حضور در فضای مجازی توسط والدین مشخص شود و همه اعضای خانواده ملزم به اجرای آن باشند.

آشنایی با ابزار کنترلی: ابزارهای مختلفـی برای نظارت و کنترل حضور کودکان و نوجوانان در فضای مجازی وجود دارد که والدین باید از آنها مطلع باشند. فعال‌سازی جست‌وجوی امن در موتورهای جست‌وجو یکی از این موارد اسـت. همچنین اپراتورهای همراه هر کدام یک کد دستوری دارند که با شماره‌گیری آن سیم‌کارت تبدیل به سیم‌کارت کودک و نوجوان شده و فقط تحت تدابیر خاص آن محدوده سنی، کار خواهد کرد. در بسیاری از پلتفرم‌ها نیز همچون سرویس‌های پخش ویدیو، امکان قفل‌گذاری و اعمال محدودیت‌های کودکان وجود دارد. در بخش تنظیمات دستگاه‌های تلفن همراه بخشی به نام Digital Wellbeing and parental controls وجـود دارد که در مدل‌های مختلف گوشـی، ترجمه‌های متفاوت دارد که هم تحلیل دقیقی از مصرف کاربر می‌دهد و هم قابلیت اعمال محدودیت‌های زمانی و حجمی برای تمامی نرم‌افزارها را دارد.

همراهی با فرزند: در عصر کنونی نگاه پلیسی، مچ‌گیرانه و پادگانی به‌طور قطع جواب نداده و با شکسـت روبه‌رو خواهد بود. پس باید با فرزندان در این فضا همراهی کرد تا فرصتـی برای مراقبت پیدا کرد. فرایند مراقبت و حفاظت از کودکان در دنیای مجازی که پر از محتواهای مناسب و نامناسب است تدریجی، با آرامش و تعامل مستقیم نتیجه خواهد داد.

مراقبت‌های جسمی: اسـتفاده زیاد از لوازم الکترونیکی، عوارض جسمانی را در پی خواهد داشت. ضعیفی چشم، آسیب ستون فقرات و انحرافات استخوانی از مهم‌ترین عوارض خواهد بود. این مشکلات که اغلب در دوران کودکی و نوجوانی آغاز می‌شـود در آینده زندگی فرد را مختل خواهد کرد. بر این اسـاس خانواده‌ها باید مراقبت‌های لازم را به‌منظور پیشـگیری و حرکات اصلاحی انجام دهند. بازی با خمیر برای تقویت انگشتان و تمرین‌هایی برای مراقبت از چشم از نمونه‌های این موضوع است. توانایی نقد محتوا: مهم‌ترین گمشده عصر حاضر، گفت‌وگو در خانواده است. آمار نشان از افت شدید میزان صحبت در خانواده‌ها می‌دهد. اگر محتوایی را مناسب یا نامناسب می‌دانیم باید بتوانیم در خصوص آن با یکدیگر صحبت کرده و آن برنامه، نوشـته یا بازی را نقد کنیم. فرزندان‌مان در مقابل انبوهی از محتوا قرار دارند که قطعا توانایی تشخص خوب و بد همه‌شان را ندارند پس باید فضایی را آماده کنیم تا بتوانند ضمن صحبت با خانواده، معیارهای یک محتوای مناسب را تشخیص دهند.

کسب مهارت: حضور در فضای مجازی صرفا سواد نمی‌خواهد یا حتما نباید متخصص این حوزه بود تا بتوان در آن با درایت حضور داشت، بلکه لازم اسـت مهارت‌های مورد نیاز این فضا را کسب کنیم. برای تمامی موارد بالا، مهارت‌هایی وجود دارد که با کسب آنها می‌توان ارتباط لازم و موثر را با فرزندان برقرار کرد.